

Noročina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCLOVENECE

Besna in podla gonja

Odnosji med Hitlerjevo Nemčijo in katoliško Cerkvijo se čedalje bolj poostrujejo, tako da mnogi napovedujejo ukinitve koncordata. Zaenkrat stojimo samo pred dejstvom, da je papežev nuncij zapustil Berlin, nemški poslanik pri Vatikanu pa Rim, in sicer iz razlogov, ki imajo po uradnem sporočilu le osebne značaj. Splošno mnenje pa je, da bo nemški režim začel izvajati tako zvani kulturni boj proti Cerkvi, ki itak že divja na vsej fronti, brez vsakega ozira na koncordat, naj se ta odpove ali ne.

Govor ameriškega kardinala Mundeleina, ki je napadel pred vsem svetom nemško pravosodje, ki je obtožilo in obsodilo več katoliških duhovnikov in laikov zaradi navedenih pregreh, je seveda samo povod, ne pa vzrok, da spustil z verige ves bes nemškega nacionalnega poganstva zoper krščanstvo, predvsem pa zoper katoliško Cerkve. Prostaški izrazi, s katerimi je znani Göttele skušal oslabiti obtožbo ameriškega kardinala, da je nemška pravosodna oblast v rokah režima, ki hoče oblatiti vso katoliško duhovščino četudi s pomočjo kršitve najelementarnejše pravice, so v resnici bili namenjeni na naslov Rima, ki je s svojo okrožnico »Mit brendender Sorge« ves svet opozoril na kulturno nevarnost nemškega fašizma v istem času, ko je obsodil tudi brezverski komunizem. Silna reakcija tretjega rajha na odločne papeževe besede je psihološko razumljiva, ker je na ta način bilo narodnosocialističnemu režimu onemogočeno, da vodi borbo zoper Cerkve pod lažno zastavo, češ da katoliški krogi iz zgolj političnih razlogov, ker se jim toži po minuli oblasti nad Nemčijo, nasprotujejo nacionalni politiki na celi fronti, kjer le morejo. Odslej svet ve, da se nemški fašizem, ki je itak pri vseh demokratskih državah slabo zapisan, v svoji borbi proti katoliškemu delu nemškega naroda ne brani zoper kakšne »klerikalne pohlepe in instinkte«, ki se upirajo političnim ciljem in nalogam Hitlerjeve Nemčije, ampak da vodi popolnoma po boljševiškem vzorcu pravo vojsko zoper krščanstvo samo, tako da sta Berlin in Moskva danes edina v izpodkopavanju verskega in etičnega nazora, ki pomeni temeljni kamen evropske kulture.

Pri tej točki se moramo tudi mi delj pomuditi. Komunisti vodijo boj zoper krščansko vero s stališča materializma, češ da Boga sploh ni, da je vera, naj bo takšna ali drugačna, gola prevara, domišljija in čustev, da tudi duše ni, kakor ni večnosti in večnih vrednot. Na ta način je gotovo lahko razkristjani in obrežbožiti precejšnje mase ljudi, ki sploh nimajo nobenega smisla za druge reči, kakor za denar in kruh, ter so pripadali veri samo iz sporočila in navade ali pa iz drugih manjvrednih psiholoških razlogov. Človeka pa, ki je bolj duhovno usmerjen, ki mu znanost ne pomeni odkritja vse resnice, ki teži za nečim višjim, nego je zadovoljitev golih gmotnih potreb, in ki mu napredek tehnike in civilizacije še ne pomeni prave in polne kulture, taka ateistična propaganda ne bo nikoli zajela. Drugače nemški fašizem, ki tudi hoče biti, kakor se danes glasi beseda, totalitaren, to je, stremi za tem, da obvlada vsega človeka, ne samo njegova politična dejanja, ampak tudi njegovo mnenje o vseh vprašanih življenjskih sploh. Nemški narodni socializem ne taji Boga; sicer njegov Bog ni pravi, je pa vendar neko duhovno, najvišje in najgloblje počelo vesoljstva, je bistvo vseh stvari in predvsem človeka samega. Nemški pagani zem tudi ne taji duše, tudi ne večnosti in večnih vrednot, čeprav jih pojmuje več ali manj bistveno drugače ko krščanska vera. To svojo vero pa nemški fašizem navezuje na nacionalno dušo, zavest in stremenje človeka, to se pravi, na tisti življenjski gon in čustvo, ki je v človeku kot bitju določene krvi, zemlje in plemenske skupnosti najmočnejše. Če se taki nacionalni veri upirajo starejši rodovi, pa ima tembolj privlačne sile na mladino, ki je za stopnjevanje nacionalnih čustev, za veličino in moč svojega naroda najbolj dostopna in željno srka vase nauk, ki skuša narodna čustva, narodne instinkte in težnje poglobiti v neko mistično rodno vero. Tak nazor, ki se v svoje namene poslužuje idealističnega razpoloženja in stremenja, je opasnejši od surovega materialističnega brezboštva, in baš ta moment je tisti, ki je poglavarju katoliške Cerkve narekoval okrožnico proti temu paganismu.

Znani pokojni avstrijski pesnik Rainer Maria Rilke, ki o nemškem fašističnem poganstvu ni še ničesar vedel, oziroma ni slutil, kakšen obseg bo zavzelo, je 28. decembra 1921 iz Muzota v Švici napisal eno svojih znamenitih pism, v katerih se nevarnost take rodne vere, kakor jo danes v Nemčiji oznanjajo, osvetljuje z neovrženo močjo. Opozarja na tieta poganska verstva, zlasti Azije in Amerike, ki Boga niso sprejela po kakšnem oznanilu od zunaj, od drugih, od tujega naroda, ampak so si nekega Boga ustvarila čisto samó iz svojih naravnih, krvnih in plemenskih instinktov. Takim narodom ni treba verovati, nekaj zares imeti, si svojega Boga misliti ali ga iz česa izvajati, ampak jim je naravnost brez vsakega abstraktnega izvajanja dan, kakor jim je dano drevo, kamen, voda, nebo, usoda ali kakor je dan človek samemu sebi. Vse, kar naravno mislijo, čutijo in hočejo kot bitja določene prostora, zemlje in plemena, vse, kar hočejo in želajo, gnani od svojih naravnih nagonov, bodisi v materialnem, bodisi v kulturnem pogledu, da se plemu razširi, si osvaja zemljo in podjarmlja druge narode ter jih sebi priljči, je glas božji, kateremu sledijo, kakor sledijo tudi onim čustvom in zapovedim svojega srca, ki človeku in narodu zepeva, da dosega višjo stopnjo naravnosti in duhovnega napredka, ne da bi pri tem čutili kakšne bistvene pregrešnosti svoje narave. Kar je avstrijski pesnik v popolnem nepoznanju sodobnega nemškega nacionalnega poganstva s temi besedami povedal, velja do piječe za to, kar danes v Nemčiji kot edino pravo vero oznanjajo in skušajo z njo izpodkopati krščanstvo, ki da je tujca, semitska, nemškemu rodu po sili »vbrizgan« vera in zato

Moskva odlikuje Ludendorffa

Skupna kulturna fronta boljševizma in narodnega socializma

Boj proti Cerkvi Nemčijo odtuja od kulturnih narodov

Mesto Vatikan, 3. jun. Pod naslovom »Presenečenje za Ludendorffa« poroča »Osservatore Romano«, da je glavni odbor ruskih brezbožnikov sklenil, da tiska v državni tiskarni ljudsko izdajo verskega nauka, kakor ga učita Ludendorff in njegova žena. Zaenkrat bo natisnjenih 100.000 eksemplarjev, ki jih bodo razdelili med voditelje sovjetske brezbožne zveze.

Lahko si predstavljamo presenečenje, dostavlja vatičansko glasilo, ki ga je doživel Ludendorff, ko vidi, da ga sovražniki njegove domovine smatrajo za svojega najboljšega zaveznika in učitelja istih nauk, istih metod, ki jih tudi ruski boljševizem pri svoji brezbožniški propagandi uporablja. Narodni socializem in ruski boljševizem sta postala složna sobojevnika.

proti sebi 400 milijonov katoliških vernikov, ki narodnemu socializmu ne bodo pozabili, da je na barbarski način sramotil njihovo vero. Francija bo v mednarodno političnem pogledu od tega boja imela le korist.

Ogorčenje v Avstriji:

Avstrijski katoličani zahtevajo ukinitve odnošajev z Nemci

Dunaj, 3. junija. TG. Na Dunaju se čedalje bolj opažajo posledice kulturne boja v Nemčiji. Avstrijska vlada je vse nemške časopise, ki so ogabni govor propagandnega ministra Göttele objavili, že kar na meji zaplenila. Nemški poslanik von Papen je imel drznost proti temu protestirati, a je bil od zunanega ministarstva silno hladno odslavljen. Kulturni boj v Nemčiji daje vedno bolj prav onim radikalnejšim političnim krogom v Avstriji, da je treba vsake stike z Nemčijo enostavno prekiniti, češ, da avstrijska država, ki je katoliška, ne more vzdrževati odnosov do države, ki je v odprti borbi proti katoličanstvu. Isti ljudje se vedno bolj zavzemajo, naj se politika 11. julija 1936 ukine, ker je brez vsakega haska. Avstrijska diplomacija bo tudi drugod svoj vpliv zastavila, na primer v Italiji, da se Nemčija izolira od stikov s kulturnimi narodi. S svojim kulturnim bojem si je Nemčija zaprla marsikatero pot, ki ji je bila do sedaj odprta, in bo kmalu uvrščena med države tipa boljševiške Rusije, ki se jih bo vsak narod, ki na kluturo daje, ogibal.

8 vprašanj nadškofa Gröberja

na naslov nemške vlade

München, 3. junija. TG. Zadnja pisma, ki jih je nemška vlada poslala Vatikanu, glasno govorijo, da je narodnosocialistična Nemčija sedaj pripravljena začeti odprti kulturni boj s katoliško Cerkvijo. Zadnje pismo namreč pravi na koncu: »... potemtakem je sodelovanje katoliške Cerkve pri vzgoji nemške mladine nemogoče.« Z drugimi besedami povedano, bo nemška vlada odslej naprej onemogočila vsak etik katoliške Cerkve z mladino, bodisi v šoli, bodisi izven nje. Verski pouk bo ukinjen ali vsaj »prilagojen« hitlerizmu, vse mladinske organizacije Cerkve bodo razpuščene. Katoliška Cerkve to ve. Boja si ne želi, a se ga tudi ne straši. Friburški nadškof dr. Gröber, ki je bil znan kot velik prijatelj narodnega socializma, preden je prišel na oblast, je zadnje dni razposlal na stroju napisano pastirsko pismo na vso svojo duhovščino. V tem pismu odgovarja na surovi izbruh propagandnega ministra Göttele proti katoliški Cerkvi z osmimi vprašanji, naslovljenimi na nemško vlado. Vprašanja se glase:

1. Zakaj je nemška vlada vse nenaravnostne procese proti katoliškim duhovnikom in redovnikom stisnila v čisto kratko dobo, akoravno bi velika večina izmed njih morala biti obravnavana in končana že pred leti ali vsaj pred meseci?
2. Zakaj sramoti časopise obtožene že preden je sodnija izrekla svojo besedo. In zakaj časopise, ki je prej prinašala laži o obtoženi, nikoli ne objavlja popravkov, ko so bili obtoženci na sodišču oproščeni?
3. Zakaj objavlja nemški tisk izključno le procese proti katoliškim redovnikom, ko je vendar znano, da je v Nemčiji vse polno nenaravnostnih procesov, ki so v teku tudi proti zastopnikom drugih stanov, zastopnikom, ki stojijo na silno odgovornih mestih kot vzgojitelji mladine, o katerih pa vlada v časopisju popolen molk. In saj so ječe polne takih zločincev in bi časopise lahko dobilo potrebno gradivo, da se razpisuje tudi o njih. Zakaj propaganda proti duhovnikom in redovnikom v pisanju in v slikah, ki jih smešijo, zakaj pa molk, kadar gre za pokliena zločinstva pri predstavniških stanov, ki imajo danes vpliv v državi. Zakaj se niti njihova imena ne imenujejo po listih, medtem ko se pri procesih proti predstavnikom Cerkve uporablja rdeči tisk, debeli tisk, razprti tisk itd. Zakaj se obsodbe mnogih in vedno bolj številnih neekrivenih predstavnikov, ki so obsojeni na strašne kazni, sploh v tisku niti omenjajo ne. Oblasti odgovarjajo, da državni interes tega ne dovoljuje. Ali hoče s tem vlada priznati, da državni interes zahteva, da se procesi proti cerkvenim ljudem na tako strahoten način razmažejo in popačeno razpečavajo?
4. Zakaj objavlja časopise izključno le izjave obremenitvenih prič in zastrupljene govore naučenih državnih tožilcev, medtem ko nikdar ne objavlja izjave razbremenitvenih prič ali govorov zagovornikov?
5. Ali nemška vlada res misli, da koristi naravnosti nemškega naroda, ko vse grdobije na tako svojstven način razpečava in poroča o procesih celo šolskim otrokom v šoli deli med poukom?
6. Zakaj se pri tako strahotno razširjenem zlu, kot ga v Nemčiji opažajo, ne dvignejo vse državotvorne oblasti, h katerim se pristeva še vedno in v prvi vrsti katoliška Cerkve, da podvzamejo od-

Dunajska vremenska napoved: ponekod oblačno, dež, naraščanje temperature.

Zagrebska vremenska napoved: Porast oblačnosti, hladneje.

Zemunska vremenska napoved: Po vsej kraljevini se bo polagoma razjasnilo. Ponekod bodo še nevihte, dež in plohe. Toplota bo še padla.

škodljiva, ker nemško raso razkrajja, razdvaja in slabi.

Nemškega naroda se za te stvari dolgo ni brigal, toda razvoj sproženega političnega pokreta ga je prehitel, ker nemška duša pač ne miruje, dokler kakšne misli, naj se tiče kateregakoli področja, ne zaseda v metafizičnih globinah, dočim so italijanskemu fašizmu take utemeljitve v »realnih sferah« čisto tuje. Danes prisiljen plavati s tokom, ki ga je zgrabil, ne da bi sam prav vedel, kdaj in kako in zakaj. In tako je prišlo do tega, da je nemški narod, ki ima danes krščanstvo, generalom Ludendorffom, kar je pomnilo signal za razbistev vseh protikršćanskih sil. Nacionalno poganstvo se oznanja z vseh govorniških odrov, izveneva iz vseh predavanj in se obravnava v vseh revijah. Kar oznanja Hauer po svojem nemškem verskem gibanju (Deutsche Glaubensbewegung) je najbolj nedolžno od vsega. On uči, da sta Bog, svet in človek prav za prav eno, da je vse gibanje, stremenje in napredek polni izraz božjega duha, da sta človek in svet bistveno dober, da je osebn, nadsvetovni in zapovedujoči

rešilne korake, da se zlo učinkovito zajezi, preden ne bo prepozno, mesto, da se blati samo Cerkve?

7. Zakaj nam vedno zatrjujejo, da hočejo samo Cerkve očistiti nesnage, medtem ko mi dobro vemo, da namerava vlada s temi procesi Cerkve zadeti naravnost v srce?

8. Zakaj pozabijo vodilni možje naše države, da živijo izven meje Nemčije še razsodni ljudje, ki samostojno mislijo, ki stvarno zasledujejo ta nenačrti boj, način sodne obravnave in časopisnega poročanja? Zakaj pozabijo, da bodo ti ljudje izgubili vsako simpatijo do Nemčije in da se bo kmalu svetovna javnost spraševala: Ali je res vredno velikega nemškega naroda in njegovega duhovnega življenja, da s takimi sredstvi vodi kulturno borbo?

Odmev v Parizu:

Dobiček bo imela Francija

Pariz, 3. junija. TG. Francosko časopise objavlja daljša poročila o kulturnem boju v Nemčiji ter pristavlja, da se mora vsakemu čudno zdeli, da je Nemčija izbrala ravno sedanjí trenutek velike mednarodne napetosti za to, da stopa v odprto borbo proti Cerkvi. Nemčija bi ravno danes potrebovala simpatijo inozemstva, predvsem pa anglosaksonskih narodov Amerike in Anglije. Potrebovala bi notranje enotnosti in udarnosti. S kulturnim bojem si odganja Anglijo in Ameriko in dviga

Bitka med 70 letali

2000 m visoko v zraku

17 rdečih, 5 belih letal popadalo na tla

San Juan de Luz, 3. junija. b. Včeraj popoldne je prišlo nad gorskimi vrhovi Guadarama do grandiozne, toda strašne letalske bitke med nacionalističnimi in republikanskimi lovci in bombarderji, v kateri je sodelovalo proti koncu že 70 letal. V tej bitki so republikanci izgubili 17, nacionalisti pa 5 letal.

Vsi znaki kažejo, da se nacionalisti v zadnjem času dobili nekaj zelo hitrih lovskih aparatov, ki jim vladna letala niso kos in so zaradi tega to bitko tudi izgubili. Bitka se je pričela popolnoma nepričakovano. Neko nacionalistično letalo je letelo nad guadaramskimi vrhovi ter opazilo, kako

se približuje večja eskadra vladnih letal, med katero je bilo tudi nekaj bombnikov. Bržkone je imela ta vladna eskadra namen bombardirati nacionalistično ozadje. Nacionalistični lovci je takoj alarimirali najbližjo nacionalistično letalsko oporišče ter se nato dvignili zelo visoko in prvi napadel vladno eskadro, ki niti ni slutila, kaj jo čaka. Že v najkrajšem je nacionalistični pilot zrušil dva vladna letala ter pričel ogrožati tudi težko vladno bombno letalo. Kmalu nato so se pojavili še drugi nacionalistični lovci ter pričeli z vseh strani napadati skupino republikanskih aparatov. Tudi vladna letala so takoj poklicala pomoč, na kar so pričele z ene in druge strani prihajati neprestano nove eskadre, sestavljene iz lovskih aparatov in lažjih bombnikov.

V bitko, ki je postajala vedno srditejša, so se vmešale tudi strojnice z nacionalističnih in republikanskih položajev, kmalu nato pa tudi protiletalske baterije, ki pa so morale kmalu umolkneti, ker so letala napravila v zraku takšen krog, da ni bilo več mogoče brez nevarnosti streljati na sovraina letala.

Borba se je vodila v višini 2000 m. Vojaki na vsem bojišču Guadarama so lahko opazovali vse faze velike letalske borbe, ki je trajala več kot eno uro. Tako nacionalisti, kakor tudi republikanci so še vedno dobivali močne okrepitve ter je bilo končno v zraku že okrog 70 letal, ki so iz-

(Nadaljevanje na drugi strani zgoraj.)

General Molla - mrtev

Njegovo letalo se je vsled goste megle ponesrečilo

Salamanca, 3. junija. b. DNB poroča: Radijska postaja v Salamanci je nočoj ob 19.30 razglasila, da je znani nacionalistični general Emilio Molla, poveljnik vojske na severnem baskovskem bojišču na nekem oglednem poletu zased v gosti megli in strmoglavil s svojim letalom na zemljo. General Molla se je ubil, isto tako pa tudi njegovi spremljevalci: dva generalistabna častnika ter oba pilota.

Bog le plod semitske plemenske duševnosti, da je krščanstvo s pojmom greha, pokore in samoponiževanja človeka izkvarilo, izmalicilo in odvrglo od bodre in pozitivne dejavnosti na svetu in da je treba nemškega človeka zopet prevzgojiti v optimista, junaškega borca in ustvarjalca gmotnih dobrin in duševnih vrednot, ki bo sledil le svoji vesti, glasu svoje krvi in rodu ter vodstvu, ki vodi narod k še večji samostojnosti, svobodi in udejstvovanju. Kaj je vse to v primeri s tem, kar na primer piše bojno glasilo nemške vere, tako zvana »Siegrunde«, ki spuje Kristusa za »strahopetnega judovskega tepca« (feiger Judenlummel, kar je tako prostaško, da se sploh ne da točno prevesti), blati njegovo pridigo na gori, češ da pomeni najhujšo žalitev krvi, zemlje in dela, in Odrašeni-ka napada, ker je ljudi odtrgal od njihove družine in doma ter poklica, da sledijo njegovim »antinationalnim potepuškim blodnjam«. Proti temu izlivu peklenškega sovraštva in podlosti je antisemitski »Stürmer«, glasilo nürnbergškega Gauleiterja Streicherja, ki se poteguje za »Kristusa nordijske krvi«, naravnost elegantno pisano, če ga merimo ob nizkem nivoju, na katerem stoji borba nemškega fašizma

proti vzvišeni veri in etiki našega Gospoda. Ne smemo se torej čuditi, da sam najintimnejši prijatelj vodje, Hess, papeževe okrožnice ne imenuje drugače kakor »pamflete«. Drugi se izražajo tako, da danes že daleč prekašajo zvezo brezbožnikov v Moskvi, o kateri smo mislili, da ji ne more nihče odvzeti rekorda v tem oziru. Samega krščanskega Boga psujejo danes v Nemčiji za »židovsko spako« (Missgeburt)!

To so stvari, ki jih je treba vedeti, če hočemo pravilno presojati položaj v Nemčiji, kjer se pripravljata teren za borbo proti katoliški veri in Cerkvi, napram kateri je bila reformacijska samo senca. Katolištvo se zaveda, da ima na svoji strani vsa načela svoje univerzalne morale, človečnosti in etičnih ter kulturnih vrednot, ki niso omejene po kakšnih krvnih, plemenskih in rodovinskih kriterijah. Poganska reakcija si sveta čisto gotovo ne bo osvojila in bo tudi za Nemčijo pomenila samo težko preizkušnjo, v kateri bo narod trpel neizmerno škodo, pa se končno le očistil in zopt dvignil; zaenkrat pa je to gibanje nevarno in Cerkve bo gotovo vse storila, da bo krščansko ljudstvo to izkušnjo zmagovito prestalo.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

vajala neverjetne akrobacije. Toda položaj za vladna letala je postal vedno bolj kritičen zaradi izredne hitrosti nacionalističnih loveev, ki so z ogromno brzino drveli okrog vladnih bombnikov in jih počasi rušili na zemljo. Skoraj vsa kila 5 minut se je videlo, kako pada sedaj republikanško, sedaj nacionalistično letalo v plamen na zemljo. Piloti, ki so imeli čas poslužiti se padobranov, so po večini padli izra nacionalističnih postojank ter bili ujeti.

Skupaj je bilo sestreljenih 10 vladnih bombnih letal in 7 loveev, nacionalisti pa so izgubili 5 loveev, ki so bili najbolj agresivni in neprestano obstreljevali sovražnika iz največje bližine. Ob času borbe so vladna letala, da se razbremenijo, spuščala tovor bomb, ki so padale skupaj na zemljo, kar je nudilo krane prizore. Bombe so napravile ogromne luknje v zemljo, vendar pa so padale tako, da niso povzročile nobene škode.

Letalsko bitko, ki se je končala s popolnim porazom in umikom rdečih republikanških pilotov, so nacionalisti spremljali z velikim zanimanjem ter zmagovalec burno pozdravljali z mahanjem.

Italijanske izgube v Spaniji

Rim, 3. junija. TG. Časopisje objavlja uradno poročilo o italijanskih izgubah pri bojih za Malago. Lista izgub navaja 62 imen. Baje bodo sledila še imena padlih na drugih bojiščih. S tem hoče Italija zavrniti lažnjiva poročila o »tisočih in tisočih izgubah«, ki da jih je po rdečih poročilih Italija utrpela v Spaniji, kjer da ima »celo armado«. V političnih krogih naglašajo tudi, da se bo Italija v kratkem vrnila nazaj v londonski odbor za nevmešavanje.

Tri satanska zverinstva

Doživljaji Slovenca Jermena v rdeči Albaceti

Od vseh grozodejstev, ki so jih zakrivila »ljudska sodišča« v Albaceti, bom navedel še tri nove, pri katerih sem očevidec in imam ter dajem jamstvo, da so verodostojna. O drugih bom molčal, ne zato, ker je morda njihovo število z opisanimi izčrpano — saj je bilo v Albaceti pobitih 2.700 ljudi, katerih smrt je znana, ne števisi orožništvo Guardio Civil — ampak, ker hočem povedati samo to, kar sem sam videl in doživel v ožjem družabnem krogu, v katerem sem se gibal.

Najprej očeta, potem sina Pošastna sodna obravnava

»Ljudsko sodišče« je obsodilo očeta, uglednega albacetskega meščana, na smrt. Opoldne je bil pomiloščen in bi moral biti popoldne izpuščen iz ječe, toda revolucionarni odbor je v prvih popoldanskih urah organiziral »napad ljudskih množic na ječo«, kot se je vedno dogajalo, kadar je bilo že preveč ječnikov in jih niso mogli »odpraviti«. Pri napadu so množice seveda vse ujetnike potolčke, kar jih stražniki s strehe niso potolčali s strelci. Tako je bil tudi »pomiloščen« moj znanec tisto popoldne pobit. Ostal mu je še 17-letni sin, ki se je med napadom na ječo nahajal v zaporu policijskega predstojništva ter je tako zaenkrat ušel smrti. Na vrsto pa je prišel naslednji dan. Prišel je pred »ljudsko sodišče«. Obtožnica je navajala najhujši zločin, »da se je z orožjem v roki zoperstavljal milicnikom«. Na takšno obtožbo je smrtna kazen neizbežna. To smo vsi vedeli. Tudi je vse mesto vedelo, da je obtožnica zlagana in da je fant popolnoma nedolžen. Revolucionarni odbor je odredil, da mora obtoženega fanta zagovarjati njegov nekoliko starejši brat — odvetnik. Rdeči so res iznajdljivi pri mučenju svojih žrtev. Kako naj nastopi odvetnik, ki so mu večerj ubili očeta in ki mu bodo čez par ur ubili tudi edinega brata. 15 prič je bilo povabljenih. V treh minutah je »državni tožilec« prečital obtožnico, v petih nadaljnjih minutah je vseh 15 prič z glavami pritrdilo, da je obtožnica resnična. Nato je dobil besedo brat, da brani brata. To je bil trenutek, ki ga nikdo ne bo pozabil. Klop, v kateri je sedel obtoženec in klop, kjer je stal branilec, sta se dotikali. Brat-odvetnik se je pomaknil proti bratu-obtožencu, ga z obema rokama objel in ga tako objetežal, da je govoril v njegovo obrambo svoj zadnji govor. V dvorani je vladalo grozno zdrušje. Nikdo ni mogel ohraniti mirnih živcev pri tem ganljivem prizoru, ko je starejši brat, roke okrog mlajšega, v do srca segajočih besedah prosil in rotil poroto, naj mu pusti mladega brata živega. Toda porotniki so bili že preveč pozverinjeni, preveč navajeni na smrtno obsodbo in na pretakanje krvi, da bi jih mogel ta prizor spremeniti. Le eden je glasno zajokal, samo eden, in dve priči sta zastokali, potrti od groznega vtisa. Predsednik je prekinil obravnavo in »porota« je izrekla smrtno kazen. Mladi fant je pri pravdo-reku ostal miren. S prsta je potegnil pristan, ga izročil bratu in dejal: Daj ga sestrin, naj ga nosi v spomin. To je bilo vse. Ves dan je meščanstvo hodilo na revolucionarni odbor in prosilo in rotilo, naj smrtno kazen spremeni v dosmrtno ječo. Tega fanta je vse rado imelo. Revolucionarni odbor je poklical porotnike, naj glasujejo. Sedem volkov je zahtevalo kri, samo trije so se zrušili pod odgovornostjo in so navsezadnje le pogumno zahtevali svobodo. Drugo jutro ob običajni uri »streljanja«, to je bilo ob pol sedmih, so mladeniča s sedmimi drugimi obsojenci pripeljali na pokopališče. Med njimi tudi lastnika hiše, kjer je bila moja kavarna. Zopet smo slišali krvo povlečje, zopet pok po pušk, pomešan z vzkliki »Viva Espana!« in zopet je ležalo 8 nedolžnih žrtev s prestreljenimi glavami vzdolž odprtega G. kultura, ki jo komunizem seje po Spaniji. S človeško krvjo je popisana in z od bolečin počenimi srci postlana! Da ne pozabim. Med usmrčenimi sta bila tudi dva republikanska poslanca Almerije Edmundo in Antonio Alfaro.

Zverinstva rdečih bab Pokolj lepe Ramirez

Do sedaj sem opisal samo grozodejstva, pri katerih so bili udeleženi moški. V naslednjem naj sledi krvoločno dejanje, ki ga ima na vesti »nežni« spol. V Albaceti je živelo lepo, 22-letno dekle Ramirez, ki so jo imenovali La hija del Maestro Loco. Slova je po svoji izredni lepoti in po svojem pridnem življenju. V njeno družino se mahajal tudi jaz. Nekega dne pa prihrumi jata mlečnozobih milicnic, ki so bile v Albaceti organizirane v posebne bataljone. Lepo Ramirez arretirajo, češ da so iz njenega okna streljali na milicnike, ki so nekoliko dni poprej odhajali v zapor njenega očeta. Albacetske počestnice so lepo Ramirez sovražile, ker je bila tako lepa in je pošteno živela. Maščevati so se hotele nad njo. In sedaj so jo dobile v roke. Sedaj pride ona vrsto, da napravi strašni

Nobene vojaške zveze med Italijo in Nemčijo

Blombergov obisk v Rimu ne vzmernirja nikogar

London, 3. junija. b. Tisk poklanja obisku maršala Blomberga v Italiji veliko pozornost in listi brez izjeme poudarjajo dejstvo, da je obisk vojaškega značaja. O namenu tega obiska krožijo vesti, da je posvečen v prvi vrsti španskemu problemu. »Morning Post« poroča rimski dopisnik, da hočeta po njegovih informacijah, ki jih je dobil iz vladnih krogov, Italija in Nemčija vzpostaviti sličen vojni sporazum, kot obstoja med Anglijo in Francijo. Zaenkrat ni predvidena nikakršna zveza, temveč se hoče doseči le enoten nastop, kar naj bi veljalo zlasti v primeru potrebe.

V Parizu:

»Nemčija se bo dobro premislila«

Pariz, 3. junija. b. Tudi pariške politične kroge zelo zanima obisk maršala Blomberga v Rimu. Ne povzroča pa nikakršne nervoznosti. V Parizu o mnenja, da obisk maršala Blomberga ni posebnega pomena. Zlasti Pertinax v »Echo de Paris« piše, da ne da mnogo na osište Rim—Berlin. Ni dvoma, da trenutno zares obstoja sodelovanje

med Italijo in Nemčijo, toda Italija zelo dobro ve, da ne more računati na pomoč Nemčije, ki bi jo lahko zapletla v boj. Zadnji dogodki v Spaniji so dokazali, da se je Nemčija odločila na čuden korak ter da o tem popreje Italije niti obvestila ni.

Po vesteh iz Rima je bil včerajšnji razgovor Mussolinija in Blomberga posvečen španskemu vprašanju. Ugotovilo se je, da sta stališči Italije in Nemčije glede zadnjih dogodkov skladni in da se bosta obe državi držali na isti črti glede daljnega postopanja. Iz Rima se dalje poroča, da Nemčija in Italija ne bosta šli dalje od skupnega stališča in da ni pričakovati, da bi se načelo vprašanje vojne zveze med obema državama. V Berlinu in Rimu dobro vedo, kakšen bi bil v sedanjem trenutku odmev takšnega vojnega pakta in Nemčija si bo dobro premislila, preden bo stopila na nevarno pot, ki bi jo lahko zapeljala do nepopravljivega nasprotja Anglije.

Bivši angleški kralj se je oženil s Simpsonovo

Pariz, 3. junija. c. Danes je bila v gradu Cande najprej civilna, nato pa še cerkvena poroka vojvode Windsorskega. Civilne poroke se je udeležilo 12 oseb. Vojvoda odpotuje zvečer s svojo soprogo na Koroško v grad Wasserleoburg (Čajna) pod Dobrušem.

Pastor Jardine je opravil cerkveno poroko, dasi je imel »Vetec« od svojih cerkvenih predstojnikov. (To je pri razkopanosti in nedisciplinarnosti anglikanske cerkve povsem mogoče. Uradna cerkev pa poroke ne bo priznala. Op. ured.)

Opoldne je bilo kratko intimno kosilo, kmalu po kosilu pa sta se oba odpeljala. Vseh slovesnosti se je udeležilo pet častnikov.

Radovedneži so tekmovali med seboj v iznajdljivosti in spretnosti, eni da preprečijo dostop nepovabljenim na grad, drugi pa da bi izigrali odredbe oblasti. Policijske patrulje so bile razvrščene tudi po še tako stranskih ulicah in potih, ki drže proti gradiču. Več ljudi je o pravem času izigralo prepoved prihoda v vas Mons brez posebnega dovoljenja, in sicer tako, da so pred nekaj dnevi najeli sobe pri kmetih. Drugi so vzeli v zakup čolne in so križarili po rečici, ki teče kakih 100 m od gradu. Pošta v Monsu je bila pomnožena s pomožnim osebjem, da je mogla obvladati velikanski dotok brzojav in drugih poštnih pošilk.

Varnostno službo je opravljal poseben policijski komisar s 120 policaji. Pred gradičem je bila razen tega še skupina višjih orožniških častnikov. V poslednjem trenutku so dovolili članom britanske ameriške kolonije, da so prišli tik do ograje gradiča. Tam so si pod milim nebom uredili velik bufet.

Po končani cerkveni ceremoniji sta se vojvoda in vojvodinja poročila še civilno po francoskem zakonu. Po cerkvenem obredu je vojvodeški par prišel v veliki salon in tam sprejemal čestitke povablencev.

Na podlagi odloka angleškega kralja Simpsonova ne dobi naslova vojvodinje, niti morebitni otroci novoročencev.

Dr. Tuka pomiloščen

Praga, 3. junija. c. Predsednik republike doktor Beneš je pomiloštil bivšega vseučiliškega profesorja in vodilnega člana Hlinkove ljudske stranke dr. Vojteha Tuko. Dr. Tuka je bil leta 1929 zaradi veleizdaje obsojen na 15 let robove. Dr. Tuka je vložil sam prošnjo za pomilošitev in v njej priznal krivdo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. junija. m. Poslanci trdijo, da se narodna skupščina sestane najverjetneje dne 17. t. m. ter bo ob tej priliki sprejela vse zakonske osnutke, ki so pred skupščino. Na tem zasedanju bo stavljen na dnevni red tudi konkordat med Jugoslavijo in sv. stolico. — Skupščinski predsednik Čirič je obiskal belgrajskega nadškofa dr. Ujčića ter mu ob tej priliki vrnil obisk, ki mu ga je nadškof napravil ob njegovem prihodu v Belgrad.

Belgrad, 3. junija. m. Prosvetni minister je pooblastil Društvo jugoslovanskih glasbenih avtorjev s sedežem v Zagrebu, da bo z vsemi pravica, ki jih določa uredba z zakonsko močjo o avtorsko-pravnem posredništvu, izključno izvrševalo na področju kraljevine avtorsko-pravno posredništvo za pravico izvajanja glasbenih del. Prosvetni minister je prav tako pooblastil Društvo jugoslovanskih dramskih avtorjev s sedežem v Belgradu z izvrševanjem avtorsko-pravnega posredništva glede uprizorjanja dramskih, glasbenih, kinematografskih in slinčnih del.

Belgrad, 3. maja. m. Po daljšem odmoru so se spet sestali voditelji srbskian združene opozicije. Po seetanku je Miša Trifunović častnikom izjavil, da so se voditelji sestali samo zaradi tega, ker se že delj časa niso videli.

Belgrad, 3. maja. m. Jutri se ustavi v Belgradu na potu v Sofijo predsednik čsl. glavne zadružne zveze in predsednik osrednje zveze čeških kmečkih zadrug inž. Klindera. Za časa svojega bivanja bo obiskal tudi predsednika naše Glavne zadružne zveze dr. Korošca.

Belgrad, 3. maja. m. Nocoj so odpotovali na mednarodni policijski kongres v London jugoslovanski odposlanci. V delegaciji sta upravniki mesta Belgrada Milo Acimović ter načelnik za javno varnost v notranjem ministertvu Kerševan.

Belgrad, 2. jun. AA. 13. junija bo na Reki ustanovni zbor jugoslovansko-italijanske zbornice. Glavno zadružno zvezo kraljevine Jugoslavije bo na tem zboru zastopal prvi tajnik dr. Juretič.

Belgrad, 2. junija. AA. 11. in 12. junija bo v Gradcu 15-letnica osrednje zveze avstrijskih konsumnih društev. Na njo so povabljeni tudi zastopniki našega zadružništva

Osebnosti

Belgrad, 3. maja. m. Za načelnika oddelka za socialno politiko in ljudsko zdravje na banksi upravi v Ljubljani je postavljen Anton Kosi, bivši okrajni načelnik v Kamniku.

Povišani so: za profesorja 4. skupine, 2. stopnje državne trgovske akademije v Ljubljani Franjo Sif; za profesorja 4. skupine, 2. stopnje, na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani Karlo Dermastja; za profesorja 6. skupine na državni

Domači odmevi

Pismo španskega diplomata

Odpravnik poslov španskega poslanstva je te dni poslal ravnatelju »Hrvatskega dnevnika« ostro pismo, v katerem ga z nič kaj izbraunimi besedami graja zaradi poročanja v tem listu o državljanski vojni v Spaniji. Očita mu, da so ta poročila lažniva, da so po večini neresnična, tendenciozna, da jih list priobčuje iz zgolj političnih namenov, ne da bi mu bilo kaj za resnico in da so celo v protislovju z razpoloženjem večine jugoslovanskega prebivalstva, ki da »prisrčno in iskreno kaže svojo privrženost idealom španske vlade«. Ob koncu pa pove, da je to pismo poslal v prepisu tudi »nekim vidnejšim osebnostim na Hrvatskem«, da bi jih »potegnil iz zablod, v katere jih je zavvedlo pisanje tega lista«. »Hrvatski dnevnik« je to pismo objavil v celoti z vsemi jezikovnimi in slovničnimi napakami, ki jih ni malo, in zraven pristavil, da je zastopnik madriške vlade prestopil običajno mero diplomatske olike in zašel na polje, ki presega njegov zastopniški delokrog. Kako se bo boril proti vmešavanju tretjih v sedanje španske razmere, če se sam tako nepoklicano vmešava v pisanje tiska, za katerega njegovo mnenje ni prav nič merodajno. Kako more zahtevati od našega tiska, da bi moral pisati samo o »tujih četah« na strani belih, ko je vendar vsemu svetu znano, da se tudi na strani vlade, katero on tako predstavlja, bore rdeči sovjetski prostovoljci, španske vasi in mesta pa uničuje orožje, ki iz sovjetske Rusije prihaja v nič manjši meri kakor iz drugih držav.

Predlog nove ustave

Neki krog zagrebških izobražencev je pred nekaj dnevi dal v javnost pismo sestavljeni načrt za izpremembo ustave, ki naj bi bil obenem predlog za rešitev naših notranjepolitičnih vprašanj. Ta načrt je sedaj izšel tiskan (brez navedbe tiskarne) in je povod ostre debate med zagovorniki izpremembe in med zagovorniki »obstoječega stanja«. Načrt so podpisali: dr. Albert Bazala, dr. Milan Čurčin, dr. Milivoj Dežman (glavni urednik »Obzora«), Joža Kljaković, kipar Ivan Meštrovič, Ivan Krbek, bivši zagrebški mestni župan, Pavle Ostojič, dr. Ivan Politeo in dr. Ivan Tartaglia, bivši ban primorske banovine. Mnenja, ki se izražajo v časopisju, je mogoče posneti v dvoje: dr. Mačkova stran načrt odklanja, ker daje premalo, belgrajski politični krogi ga odklanjajo, ker zahteva preveč. Načrt je torej na obeh straneh odklo-njen in bo »obstoječe stanje« težko kaj premaknil.

Po tem načrtu naj bi bila država razdeljena na pet banovin: Slovenija — Hrvatska z Dalmacijo — Bosna-Hercegovina — Vojvodina — Srbija s Črno goro in Južno Srbijo. Sporne so zopet »mešane pokrajine«, kakor so Bosna in Hercegovina, precej Srema, skoraj vsa Vojvodina. Že ob sestavljanju je belgrajski krog predlagal štiri ed-nice: Slovenija — Hrvatska z Dalmacijo — Bosna-Hercegovina in nesporno erbsko območje, v katero naj spadajo vse ostale pokrajine. V erbskem tisku je vzdignila precej prahu delitev Srbov na Srbijance in »prečane« (na ozemlju bivše Avstro-Ogr-ske), češ da so prečani prav tako nezadovoljni s sedanjo ureditvijo kakor nerbski prečanski kraji države in da je voditelj teh prečanskih Srbov dr. Maček. Tisti del erbskega tiska, ki ni samo informativen, tako delitev odločno zavrača kot izumetničeno in tendenciozno. Večina zagovornikov »obstoječega stanja« pa podpisnikom odreka pravico, da se mešajo v politična vprašanja, ker itak nimajo nič ljudi za seboj. Nekateri podpisnikom očitajo, da delajo prenašlo, brez potrebnih predp-raz, brez smisla za dejansko življenje in celo brez ozira na sedanjo ustavo. Nekateri pa so jih brezobzirno obsodili že stare bolezni, separatizma in protidržavnosti in njihovo akcijo imenujejo »zlo-činsko delo«. — Pri vsem tem pa je zanimivo še to, da se je o nekem takem ustavnem načrtu govo-rilo že pred dobrim letom in se sedaj ne ve, ali je nekdo to staro misel pogrel ali pa je nekaj novega. Dokazuje le, kako državljani vztrajno iščejo neke nove državne oblike.

SHS — slovnica

Zagrebški »Obzor« poroča iz Belgrada: »V ministrstvu (prosvetnem vsekar — op. ur.) se nadaljujejo dela za dokončno unifikacijo šolskih knjig. Urejeni so že rokopisi za jezikovno in zgo-dovinski skupino in so bili poslani glavnemu prosvetnemu svetu, ki zaseda v prosvetnem mini-strstvu. V predlaganem materialu je tudi rokopis za srbsko-hrvatsko-slovensko slovnico. Glavni prosvetni svet je odredil cenzorje za poedine rokopise, ki jih bodo pregledali in podali svoje mnenje. Videti je, da bodo v prihodnjem šolskem letu že predpisane edinstvene šolske knjige za vso državo.«

Naše mnenje o takih namerah smo že pove-dali, ako bo potrebno, ga bomo povedali še enkrat.

Društvo za zaščito konzumentov

Belgrad, 3. jun. AA. V Belgradu je bilo usta-novljeno društvo za zaščito konzumentov. Glavna skrb programa tega društva je, kako spraviti v sklad gospodarske in socialne momente konzumentov z njihovimi dnevnimi potrebami: obleka, obutev, hrana, stanovanje, kurjava, kulturne potrebe in higienske zahteve. Društvo hoče vpoštevati tudi gospodarsko moč konzumentov in bo zato proučevalo vse socialne pogoje, v katerih živi konzument. Ta bistvena točka društvenega programa jasno določuje namene tega društva in dolžnost vsakega konzumenta je, da se zanima za to društvo in vstopi v društvo in na ta način omogoči uspešno delo društva. Pristojne oblasti so potrdile obstoj tega društva

Drobne

Dunaj, 2. junija. AA. (Hava) V tukajšnji mu-nicijski tovarni se je pripetila eksplozija. Ranje-nih je 12 oseb med njimi 2 hudo.

Moskva, 2. junija. b. Semkaj se je vrnil iz emi-gracije znani ruski književnik Aleksander Kuprin. London, 2. junija. b. Civilna lista kralja v spodnji zbornici je bila sprejeta s 190 proti 123 gla-sovi. Proti so glasovali člani delavske stranke, ki so zahtevali v svojih govorih, naj kraljeva dru-žina nekoliko poenostavi svoje življenje.

Tabor fantov in mož v Celju

v dnevih od 27. do 29. junija

Starodavno mesto Celje bo v dneh 28. in 29. junija 1937 čudovito oživel. Katoliški možje in fantje iz vseh delov Slovenije bodo prihiteli na kolesih, z avtobusi in vlaki v lepo mesto ob Savinji, da v ogromnem številu zbrani, na taboru slovenskih fantov in mož javno izpovedo, da se slovenski katoliški svet ni izneveril naukom svojih pradedov, ampak da bo slej ko prej v strnjanih vrstah stoječ odločno branil to, kar so čuvali njegovi očeti. Dolžnost nas vseh je, da po svojih močeh skrbimo za čim veličastnejši potek tega manifestacijskega tabora!

PROGRAM TABORA

V ponedeljek, dne 28. junija: Ob 20 v mestnem gledališču športno-gimnastična akademija s pestrnim sporedom. — Ob 21.30 baklada po mestu in podoknica pokrovitelju tabora, prevzvišenemu nadškofu g. dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, in lavantinskemu vladiki, prevzvišenemu knezoškofu g. dr. Ivanu Jožefu Tomažiču.

V torek, dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla: Ob 5.30 in 6 v vseh celjskih cerkvah sve- te maše in sv. obhajilo fantov in mož. — Ob 8 spreved po mestu. — Ob 9.30 pred Marijino cerkvijo pridiga in sv. maša prevzvišenega knezo-

škofa g. dr. Ivana Tomažiča. Ob 10.30 na istem prostoru slavnostno zborovanje fantov in mož. — Ob 16 na Glaziji javen nastop fantov.

Ministrstvo za železnice je dovolilo 50 odstotni popust na vseh naših železnicah za čas od 26. junija do 2. julija popolno.

Preskrbljeno bo za za ceneno prehrano in skupna, pa tudi privatna prenočišča.

Župnijskim pripravljalnimi odbori smo poslali potrebna navodila in tiskovine že pred dnevi. Ponovno prosimo, naj člani pripravljalnih odborov agitirajo od osebe do osebe za čim večjo udeležbo na taboru. Posamezne župnije morajo tekmovali med seboj, katera bo poslala več udeležencev v Celje. Čas za predpriprave je že kratak, zato hitite s prijavi — pošljite nam točno izpolnjene tiskovine čimprej!

Te dni smo poslali župnijskim pripravljalnimi odbori lepake. Prosimo, da jih razobesite na vidnih mestih!

Zasledujte naša navodila in naše objave v naših katoliških listih!

Za vse informacije in navodila naj se župnijski pripravljalni odbori obračajo na naslov — Podzveza fantovskih odsekov v Celju, Cankarjeva ulica 4. — Pripravljalni odbor.

Pomoč mariborske mestne občine:

Za zgradbo stanovanjskih hišic

Parcelirala bo Rosenbergovo posestvo in prodajala m² po 22 in 30 din.

Maribor, 3. junija.

Kakor po drugih mestih je tudi v Mariboru gradbena delavnost v nemali meri odvisna od cenjenih zemljišč, katerih pa nobeno mesto v svojem aredišču več nima. V Mariboru samem je v središču mesta le še malo nezazidanih zemljišč, ki so last nekaterih nemških družin, ki držijo cene svojih parcel tako visoko, da manj premožni sloji za gradnjo stanovanjskih hiš z njimi ne morejo računati. Gradbena delavnost širših slojev se zato pomika proti periferiji mesta, kjer je edino še mogoče dobiti parcele po cenah, ki so za manj premožne sloje znošljive. Vendar je tudi to težje, če ni ustanove ali javne oblasti, ki bi s pravočasnim nakupom večjih kompleksov preprečila spekulacijo z nezazidanimi parcelami.

Mariborska občina se je vedno zavedala svojih nalog, ki jih ima za pospeševanje gradbene delavnosti v mestu, zlasti pa naloge, da v to svrho zagotovi gradbenim interesentom cenene parcele. Občina je že l. 1922 pričela z nakupovanjem večjih kompleksov nezazidanih zemljišč, ki jih je nato parcelirala in jih dala po nizki ceni na razpolago interesentom. Vsi ti kupni in prodajni posli pa niso bili, kar je treba izrecno poudariti trgovsko-kupčijskega značaja, ker pri tem občina ni iskala nikakih dobičkov, ker ji je bilo le do tega, da je mogla potrebnim interesentom dati cenjenih stavbišč in jih tako omogočiti zgraditev lastnega doma. Zato je vse dosedanje prizadevanje občine v tej smeri izrazilo socialnega značaja, kar daje pospeševanju gradbene delavnosti s strani mestne občine še poseben povdarek.

Občina je od 1922 do danes nakupila vsega nekaj nad 800.000 m² za vsoto okoli 4 in pol milijona dinarjev. Cene interesentom prodanih parcel so se gibale od 8 do 25 Din za m², kar je tudi za manj premožne znošljivo in kar je še važnejše, tako nizkih cen ne bi bilo, če jih ne bi s svojim nakupom regulirala mestna občina. Občina je po ogromni večini vse kupljene parcele prodala, le nekaj jih je ohranila zase za zgradbo zasilnih stanovanj in za Delavsko kolonijo.

Kakor smo že poročali, je mestna občina v zadnjem času zopet kupila večji zemljišni kompleks v magdalenskem predmestju. Je to znano Rosenbergovo posestvo med Tržaško in Betnavsko cesto, ki meri kakih 110.000 m², in ki je mestno območje stalo dva in pol milijona dinarjev. Ker bo okoli 15.000 m² odpadlo na ceste bo mestna občina mogla dati interesentom na razpolago 95.000 m². Mestno območje etane m² 23.75 Din, prodajala bo pa m² po 30 Din in 22 Din iz česar je razvidno, da občina ne išče nikakega dobička in da bo dobila povrnjene le svoje stroške. Občina bo najprej parcelirala del kupljenega zemljišča z lepšo lego in ta del bo stal 30 Din za m², vendar se bodo morali kupci zavezati, da bodo začeli z izdava najkasneje v dveh letih. Ostali del bo parceliran pozneje in bo stal m² 22 Din. Nekaj parcel bo mestna občina rezervirala zase za gradnjo cenjenih občinskih stanovanj, kar bo imelo za posledico, da bodo izginila proslula barakarska stanovanja, ki so Mariboru že v pravo sramoto.

Nakup in parcelacija Rosenbergovega posestva bosta na mariborsko gradbeno delavnost nad vse ugodno vplivala. Na eni strani bo živahnost gradbene delavnosti imela pomemben gospodarski efekt, na drugi strani pa bo tudi socialno pomembna, ker bo marsikateri meščan prišel do svojega lastnega doma. Na desnem dravskem bregu bo pod vplivom ugodnih cen stavbišč zrasla zunaj mestnega vrveža in ropota nova stanovanjska četrt, ki bo vsled svoje lepe in prijetne lege, močno privlačila meščane in dvignila vrednost cellega tega predela. Kakor so dosedaj v Korškem predmestju, v Metelkovi ulici in Betnavski cesti, kjer je občina nakupila mnogo parcel in jih dala na razpolago interesentom, zrasle nove stanovanjske hiše, tako se bo prav gotovo zgodilo tudi na Rosenbergovem posestvu. Ne bo dolgo, pa bo ves velik kompleks prešel v roke mariborskih meščanov, ki si bodo tamkaj postavili svoje domove. Za mariborsko občino pa bo to zopet velik uspeh, za katerega ji bodo vsi občani hvaležni.

Vlak do smrti povozil voznika

Voz razbit, oba konja ubita

Ljubljana, 3. junija.

Blizu postaje Brezovica se je davi okoli 4. pripetila huda nesreča. Mlad fant, Franc Ogrin, hlapec trgovca Josipa Grebenca iz Podpeči je v nočnih urah peljal z dvoprežnim vozom blago proti Ljubljani. Ob istem času pa je vozil tudi vlak v smeri od Treta proti Ljubljani. Po neki usodni pomoti niso bile na križišču ceste z železniško progo spuščene zavornice. Ogrin je jedel kos kruha ter si je pač mislil, da bodo konji že sami obstali pred spuščeni zavornicami, če bi prihajal vlak. Zavornice pa niso bile spuščene in v istem trenutku, ko je voz šel čez železniški prelaz, je hkrati z vso silo privozil tudi tržaški brzovlak. Lokomotiva se je z vso silo zaletela v voz. Trk je bil strašen. Obležala sta oba konja. Hlapec France Ogrin je padel z voza pod vlak ter obležal mrtve poleg proge, še vedno s kosom kruha v ro-

kah. Voz je bil popolnoma razbit, oba konja pa razmesarjena.

Danes dopoldne je odšla komisija železniškega ravnateljstva na kraj nesreče. Železniška komisija je mogla sicer ugotoviti pravi vzrok smrti, vendar pa je tudi ugotovila, da nesreče ni zakrivil kakšen železniški uslužbenec. Pogoste nesreče na železniških progah je zakrivilo v zadnjih letih dejstvo, da je prometno in tujavno osebje na slovenskih progah z delom preveč obremenjeno, čeprav so slovenske železnice proge najbolj dobičkosne. Utrujenji slovenski čuvaji imajo pravico, da nekoliko podremlejo, saj imajo skoraj neprestano delo 24 ur na dan. Zahtevamo, da se tudi za železnice čuvaje uvede pravilno 8 urno delo in da se jim da primerna plača ali mezd, zato pa je potrebno tudi na slovenskih progah nastaviti dovoljno število železničarjev.

Razstava jugoslov. umetnosti v Rimu

Na povabilo Rimske galerije zveze profesionalnih umetnikov v Rimu je organiziralo jugoslovansko prosvetno ministrstvo razstavo jugoslovanske likovne umetnosti, ki bo odprta okrog 10. junija v Rimu in bo trajala verjetno samo deset dni. Razstava je bila omejena na določeno število slik in manjših kipov, časovno pa na umetnost povojne generacije. Slovenskim umetnikom je bilo določenih 18 slik v olju, 12 risb in grafiki in po en kipec Franceta Kralja in Tineta Kosa. Gospod ban dr. M. Natlačen je bil od g. ministra pooblaščen, da povabi slovenske umetnike k sodelovanju in sporazumno z njimi izbere delo za razstavo. Gospod ban je povabil k udeležbi 13 umetnikov, ki naj bi s svojimi deli pokazali vse mnogovrstne sestavine umetnosti povojnega rodu od Fr. Tratnika, ki ji je s svojim vsebinskim ekspresionizmom že pred vojno utiral pot in tudi po vojni družno z mladimi nastopal do najmlajše generacije, ki je zanjo merodajna zagrebška šola. Po naročilu g. bana je njegov pooblaščenec dr. Fr. Stele sporazumno s povabljenimi umetniki izbral za razstavo sledeča dela:

Jirak Karol, Pot med oljkami; Kos G. A., Cvetlice, Tihožitje s steklenico in Vrtinarjeva hči; Kralj France, Krajina, Delo na polju, Portret otrok v dolenski vasi in kipec Ženice; Kralj Tone, Kosci; Kregar Stane, Fantazija na terasi in Predsmrtni sen; Maleš Miha, Adam in Eva, Odmevi, Inorez Ležiči akt, litografija Kopalke, ujeđenka Maska in monolitija Kumare; Bulovec-Mrak Karla, Studija žene; Jakac Božidar, Mati in Novo mesto; Mihelič Fr., Sejem v Krusevcu, Pokopališče in Tihožitje z ogledalom; Pavlovec Fr.,

Krajina; Sedej Maks, Skupina v naravi Rodbinski portret in Sedeč skupina v naravi; Tratnik Fr., Akt, Slepč in Industrija ter Kos Tine, kipec Počivajoči delavci.

Izbir je bil v smislu navodil prirejen tako, da bi predstavili vse tiste osebnosti, ki so si v povojnem umetniškem rodu doma že priborile ime, brez omejitve na njih programsko usmerjenost. Brez ožkosrčne kritičnosti so bila izbrana tako dela, o katerih se sodi, da posamezne tvorne osebnosti dobro označujejo. Ker pa je vabilo prišlo nepričakovano in umetniki niso bili pripravljeni na ta poziv, je treba obžalovati, da dva tako ugledna in značilna pojava slovenskega sodobnega umetniškega ustvarjanja kakor sta Tone Kralj in France Pavlovec, nista bolj izčrpano zastopana. Drugi vidik, ki je bil za izbor osebnosti in del merodajen, pa je bil vidik sodobnosti, osebne ustvarjalnosti in aktualnosti brez ozira na kaka aprioristična merila, izvirajoča samo iz namena, da inozemstvo dobi priliko, da pove svoje mnenje o tem, koliko se v teh delih izraža obkulturna aktualnost in kakšen je del slovenskih prizadevanj za napovedujoč se umetniški izraz vsaj bližnje bodočnosti. To smo smatrali za svojo dolžnost predvsem radi tega, ker bo imela naša povojna umetnost (prav za prav le slikarstvo), kot celota brez ozira na programske usmeritve posameznih skupin sedaj v Rimu sploh prve priliko, da se pokaže v svetovnem umetniškem središču.

Za prireditelja slikarskega dela razstave je imenoval g. minister prosvete Slovenca g. G. A. Kosa, profesorja tehnične srednje šole in slikarja v Ljubljani, ki je z gradivom že odpoval v Rim. Ob pripravah za to razstavo, ki za Slovence kot najbližje sosedo Italije ne more biti brez pomena, nas je vodilo tudi spoznanje, da bo služila obenem važnemu namenu, da se ublažijo medsebojni pred-

sodki med kulturnimi sosedi s tem, da v srcu države, s katere usodo je zvezana usoda važnega in kulturno razbitoritega dela slovenskega naroda, pokažemo svoj kulturni obraz, ki se najbolj neposredno izraža v delih likovne umetnosti.

Pokazalo pa se je zopet, kakor ob pripravah za pariško razstavo, da del naše umetniške javnosti ni pravilno razumel težnj prirediteljev razstave in jo je poskusil onemogočiti. Priznavamo sicer umetnikom, da lahko branijo svoje pravice tako kakor mislijo, da je zanje najbolje, ne dvomimo pa tudi, da pri tej vsebinsko in kvantitativno tako jasno določeni razstavi razen vprašanja relativnega števila, ki je bilo določeno za Slovence, niso imeli globljega poudara za nje bojkot. Da pa se za naprej omogoči složno nastopanje upravne oblasti in zastopstev umetnikov v vseh našo umetniško reprezentanco zunaj kakor tudi pogovore za napredek slovenske umetnosti doma zadevajočih vprašanjih, čujemo, da je g. ban dr. M. Natlačen sklenil ob prvi priliki sklicati zastopnike umetniškega stanu k posvetu, kjer naj bi se izdelal program, za katerega uresničenja bi se složno zavzemala umetniška zastopstva pa tudi banska uprava.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomankanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden grete k počitku.

Ozi. reg. S. br. 3947/35.

Deklaracijske proslave v nedeljo

Sv. Marko niže Ptuja

Tako slovesno kakor pri Sv. Marku so pač malokje na deželi proslavili jubilejni dan majske deklaracije. Na povabilo Ptujčanov smo se na predvečer udeležili baklade v Ptuj in sicer gasilci v uniformah, godba in 40 članov fantovskega odseka, vsi v belih erajcah in plavih kravatah na lepo okrašenih kolesih. Na bakladi so zlasti fantje dali pravega duška svojemu veselju nad velikim dnevom osvoboditve slovenskega naroda ter kakor en mož iz vseh grl vzklikali borcema za slovensko svobodo dr. Kreku in narodnemu voditelju g. dr. Korošču. Ko smo se zvečer vrnili z baklade, smo skupno odkorakali k velikemu kresu, ki so ga spravili skupaj naši vrli fantje. Ganljivo je bilo gledati, ko so ob prisotnosti več sto ljudi, ki so prišli h kresu, ter ob zvokih godbe in prepevanja slovenskih pesmi naši fantje zažigali kres, čigar plamen se je dvignil v višino zvonika, v srcih zbrane množice pa s tem užigali oženi navdušenja in ljubezni do lepe slovenske zemlje.

Nad vse veličastno pa je bilo veliko manifestacijsko zborovanje v nedeljo zjutraj po rani sve- ti maši zunaj na prostem pred cerkvijo.

Zborovanja so se udeležile vse gasilske čete cele župnije z zastavami, posebno čedno pa so se obnesli fantje našega fantovskega odseka v svoji uniformi, 80 po številu, s svojo zastavo na čelu. Na govorniški oder, ki so ga okrasila naša dekleta, je stopil predsednik občine g. Vršič ter pozdravil navzoče zborovalce, katerih je bilo precej nad tisoč. Godba je zaigrala pesem »Hej slo- venci« nato pa je sledila deklaracija g. Čičarja: »Naš narodni dom«. Ob glasnih »živio« klicih je povzel slavnostno besedo g. kaplan Rohjt, ki nam je jasno in pregledno podal zgodovinski potek in razvoj borbe Jugoslovancev, zlasti pa še Slovencev za svojo svobodo. Kmetstvo ljudstvo je z veliko pozornostjo in pazljivostjo sledilo izvajanjem gosp. govornika, ter ga nagradilo z gromkim odobravanjem. Naša vaška inteligenca pa je zopet pokazala svojo naprednost ter proslavo 20 letnice majske deklaracije povsem ignorirala. — Ob navdušenju polnih »živio« vzklikih kralju Petru II. kraljevi hiši in knezu namestniku Pavlu, Jugosloviji, slovenski domovini in njenemu voditelju dr. Korošču so se potem, ko je godba odigrala državno himno in po defileju naših strunskih fantov in gasilcev, zborovalci veseli razšli.

Vojnik pri Celju

V soboto ob 9 zvečer je zagorelo okoli cerkvice Device Marije štirideset majhnih kresov. — Pogled iz daljave na cerkev, obdano z ognjenim pasom, je bil čudovito lep. Ob kresovanju se je zbrala velika množica ljudi z godbo in polnoštevilnim pevskim zborom. Med petem in godbo je množica navzočih navdušeno vzklikala majski deklaraciji, dr. Korošču in slovenskemu narodu. V velikem navdušenju se je občinstvo razvrstilo v spreved, ki je z godbo na čelu krenil skozi trg. Tržani so priredili manifestantom spalir. Ves trg je odmeval radostnih glasov in vzklikov. Pred župniščem se je množica razšla. V nedeljo po rani sve- ti maši je bila pred farno cerkvijo slavnost, ka- tere se je udeležila ogromna množica, predvsem mož in fantov. Za konec so pevci zapeli Aljaževo »Slovenska zemlja«.

Zagorje

Dvajsetletnico majniške deklaracije smo pri nas proslavili že v soboto zvečer, ker smo imeli v nedeljo eveto birmo. Proslava je bila prav lepa. O mraku je izpred trga pri cerkvi krenil sijajen spreved s konjenico na čelu po Zagorju. Skoraj vsi ljudje so imeli goreče baklje. Spreveda so se udeležila skoraj vsa društva in korporacije. Posebno v častnem številu so bili v sprevedu zastopani okoliški kmetje, katerim vsa čast. Slavnost se je zaključila na cerkvenem trgu, kjer je v krepkih besedah podal zgodovino deklaracije učitelj g. Ponikvar.

Stari trg pri Ložu

Jubilej majniške deklaracije smo tudi pri nas kar mogoče slovesno proslavili. V soboto zvečer so zagrneli z Nadleskega hriba možnarji, ves hrib pa se je zasvetil z nešteti lučicami, sredi hriba pa je vzplamtel mogočen kres. Istotako so Ložani razsvetlili stari grad na Ložem. Na daleč je bilo videti kres, ki je bil zažgan tudi na naši lepi Križni gori. V nedeljo popoldne pa se je zaključila slavnost v dvorani Prosvetnega društva. Fantje so deklamirali, g. župnik Presetnik pa je v daljšem in zelo utemeljenem govoru jasno obrazložil važnost dogodka majske deklaracije za Slovence in celo Jugoslovijo. Prosvetni pevski zbor je med omorom zapel več lepih domoljubnih pesmi.

Prežganje

V soboto zvečer je gorelo pri nas in v naši najbližji okolici okrog 90 kresov. V nedeljo smo imeli akademijo. Udeležba je bila zelo velika, kajti samih mož in fantov je bilo okrog 350. Največje navdušenje pa je nastalo, ko so se pojavili na odru kroji. Da ni sodeloval g. šolski upravitelj na tej proslavi, to das prav nič ne moti, ker vemo, da mu taka stvar ne »pa še«.

Rakek

Tudi obmejni Rakek je prav lepo proslavil jubilej majniške deklaracije. Slavnostni govor je imel ravnatelj dr. Karel Capuder iz Ljubljane. Po govoru se je razvil lep spreved z godbo na čelu po Rakeku. V sprevedu so šli gasilci z Rakeka, Unca in Ivanjega sela, nato možje in fantje, zastopniki občine z županom Modicem na čelu, dekleta in žene in mladina. Udeležba je nepričakovano velika. Po končani proslavi se je ljudstvo mirno razšlo.

Križe pri Trzinu

V soboto zvečer so pri nas zažareli štirje kresovi. V nedeljo popoldne ob 3 pa smo imeli akademijo, katera je najbolje uspela. Dvorana je bila nabito polna občinstva. Akademijo smo imeli skupaj s šolskimi otroci, ki so pod vodstvom g. učitelja Janškoveca zapeli štiri pesmi. Zatem je šolska deklica deklamirala. Nato so nastopili šolski dečki z lopatami z deklamiranjem kot tla- karji. Moški zbor je odpel štiri pesmi. Slavnostni govor je imel gospod kaplan. Nazadnje pa je moški zbor zapel še »Hej Slovinci«. Na proslavi sta bili tudi učiteljci gg. Uraničeva in Zupančičeva, kateri sta pobirali podpise v Križah za majniško deklaracijo. G. kaplan jima je v govoru čestital. Ljudstvo ju je burno pozdravljalo.

Prevalje

Tudi pri nas smo na dostojen način proslavili 20 letnico majniške deklaracije. Pri kresovanju se je posebno postavil St. Danijel, kjer so narodno zavedni kmetje zažigali kresove vzdolž vse državne meje. Druugi dan je bila proslava v Kristanovi dvorani, kjer je g. župan Jurij Kugovnik v lepih besedah orisal pomen majniške deklaracije za nas Slovence.

Najboljša maža za pomladno smuko: Tschamba Fii. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Nenavadna nesreča mrliskega voza

Maribor, 3. junija.

Listi so že poročali o tragični smrti tovarniškega nastavljenca Ivana Česna v Osijeku. Utonil je v močvirju, ko je nabiral cvetje. Česnovno truplo so domači dali prepeljati v njegov rojstni kraj Kamnik. Včeraj ga je peljal avtofurgon osješkega pogrebnege društva. Na cesti med Slovensko Bistrico in Konjicami pa je mrtvaški voz zadela nesreča. Na hudem klancu se je naenkrat prelomil deferen- cijal in avto je začel drčati navzdol. Šofer je avto obrnil s krmilom tako, da je zdrknil s ceste, pri tem pa udaril ob telefonski drog in ga podrl, avto pa je zavozil na travnik, kjer se je prevrnil in poškodoval. Šoferju in spremljevalcu se ni nič zgodilo. Ustavila sta mimovozeči avto, naložila nanj krsto s truplom Česna, se pogodila s šoferjem to- vornega avta, da je truplo takoj odpeljal v Kamnik. Avtofurgon so odpeljali v Maribor, da ga popravijo.

Dogovor banovinskih elektrarn z elektrarno Majdič v Kranju

Pred kratkim so sklenile elektrarna Majdič v Kranju in banovinske elektrarne prijateljski spo- razum v tem smislu, da bosta obe elektrarni upo- števali pri oskrbovanju konsumentov z električnim tokom sedanje obstoječe posestno stanje. Nadalje je bilo sklenjeno, da se bo elektrarna Majdič zve- zala z omrežjem banovin. elektrarn na Pivki pri Naklem. S tem bo ustvarjena možnost vzporednega obratovanja in si bosta obe elektrarni ob času potrebe mogli medsebojno pomagati z električnim tokom. Ker je elektrarna Majdič tudi zvezana po daljnovodu z elektrarno v Skofji Loki, bodo s pri- ključkom Majdičeve elektrarne v Kranju banovin- ske elektrarne zvezane z vsemi važnejšimi doma- čimi elektrarnami. Tako je dosežen v glavnih obri- sih končni namen banovinskih elektrarn in je s tem ustvarjena možnost, da gori velenjska elek- trika po potrebi v vsem električnem omrežju, ki kakorkoli leži v območju banovinskih elektrarn in obratno, da namreč odhaja odvisna električna energija iz zasebnih elektrarn po potrebi do kon- zumentov električnega toka po številnih razpre- denih omrežjih banovinskih elektrarn.

Drobne novice

Koledar

Petek, 4. junija: Sree Jezusovo. Frančišek Kar., spoznavalec.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v splošni bolnišnici umrl g. Janez Hartman, šolski upravitelj v Zaplani nad Vrhniko. Pokopali ga bodo v soboto ob pol 3 popoldne.

† Na Jesenicah je umrl g. Franc Razin-gar, posestnik. Pogreb bo v soboto ob 9 dop. Naj jima sveti večna luč! Zalujocim naše iskrene sozaljeli!

Od 20 do 40%

smo znižali cene blagu. — Posebna ugodnost kopalne potrebšline

K. Soss, Mestni trg

— Udeleženci kongresa Kristusa Kralja v Poznanju dobe brezplačen poljski vizum, ki stane si-cer 250 Din, le, če potujejo na skupni potni list, za katerega je Prosvetna zveza takoj zaprosila, kakor hitro je bila obveščena po poljskem konzulu. Zadnji dan prijave je 8. junij.

— Hrvatsko romanje v sveto deželo bo od 9. junija do 4. avgusta. Pri tej priliki se bo blago-slovil oltar mučenika blaženega Nikolaja Taveliča iz Šibenika, ki je umrl mučeniške smrti v Jeruza-lemu. Romanje se vrši pod vodstvom prevz. g. dr. Alojzija Stepinca, nadškofa koadjutorja v Zagrebu. Ob priliki tega romanja se posveti oltar v kapeli, za katero so Slovenci darovali krasno okno s sliko sv. Cirila in Metoda. Kapela je nameščena v češkem samostanu na Olski gori. Ako se kdo izmed Slo-vencev želi udeležiti romanja, naj se obrne na od-bor za sv. deželo, Zagreb, Trg kralja Tomislava št. 21, do 15. junija. Vozijo se izletniki z domačo ladjo »Princesa Olga« in stane romanje v III. razr. 6900 Din, v II. razr. 9500 Din.

Povsod najizdatnejše.

— Na cesti Rajhenburg — Podsreda bodo v kratkem začeli preurejati klanec in serpentine v Zelezem. Lansko leto so bile opravljene vse pred-priprave, dokončani načrti in meritve. Prav tako je bil za preložitve potrebni svet že odkupljen. Ban g. dr. Marko Natlačen je odredil, da se z grad-benimi deli takoj začne ter je dal nakazati prvi obrok za ta cestna dela iz banovinskega fonda za javna dela. Gradbena dela bo pod nadzorstvom teh-ničnega oddelka banke uprave vodil okrajni čestni odbor v Brezicah. (z.)

— Ureditev požarnikov v občini St. Vid pri Stični in Velikem Gabru. Skoraj vsako leto se v občinah St. Vid pri Stični in Velikem Gabru po-navljajo povodnji, ki napravljajo kmetovalcem ve-liko škodo. Voda nastopa tako hitro zlasti za-to, ker so zamašeni številni kraški požarniki, v ka-tere sicer voda ponikuje. Tehnični oddelek banke uprave je izdelal načrte in pripravil vse potrebno za očiščenje požarnikov pri Biču, Podborštu in Velikem Dalohu, zakar bodo znašali stroški okrog 45.000 Din. Gospod ban dr. Marko Natlačen je potrdil načrte in bodo s čiščenjem požarnikov v kratkem začeli. Čiščenje požarnikov bo za obe občini velikanskega gospodarskega pomena, če upoštevamo, da je pri povodnjih skoraj vsako leto redno poplavljenega sveta v občini St. Vid okrog 26 ha, v Velikem Gabru pa nad 60 ha. (z.)

— Regulacija Hudinje v Novi cerkvi. Radi hu-dega padca, ki ga ima Hudinja pri Novi cerkvi, napravila voda ob povodnjih hudo škodo, radi če-sar je tehnični oddelek banke uprave izdelal na-črte, po katerih naj bi se padec Hudinje omilil. Tako bodo zgradili v 100 m dolgem odseku struge 16 kamenitih pragov, ki bodo zadrževali vodo. Ban g. dr. Marko Natlačen je potrdil te dni na-črte, kakor tudi preračune, ki za ta dela znašajo 755.000 Din. (z.)

GRADO	Pension ERICA - prvorazr. hiša
ITALIJA	z mod. komf. - pens. Lir 27—34
GRADO	Hotel WARNER. Dobrozn. druž. hiša.
ITALIJA	Zmerne cene, dun.kuh.Tek.v. Ilustr. prosp.
GRADO	Pens. SAN MARCO MONNA LISA
ITALIJA	Na obali, Dunajska kuh. Nem. hiša, Tek. v.

— Svečtovna razstava v Parizu! »Putnikove« izlet od 13. do 27. junija je zagotovljen. Na raz-polago pa je še nekaj mest ter se zainteresirani po-zivajo, da neodložno najkasneje do 8. junija pošlje-jo svoje prijave. — Krasna vožnja v udobnem, modernem avtomaru preko najlepših pokrajin Ita-lije, Francije, Švice in Avstrije. — Kompletan aranžman za 3900 Din, kar osigura udeležencem popolnoma brezskrbno potovanje. Prospekti, infor-macije in prijave: »Putnike, Maribor — Celje.

— Maturantom ljubljanskih gimnazij iz leta 1902. Zdjaj bo za zares, saj ni bilo še nobene ob-letnice mature. Torej — 7. julija v Ljubljani. Ob 7. uri 45 min. maša v frančiškanski cerkvi, nato izlet na Rožnik. Ob 12.30 obed v ljubljanski restavraciji, ki se bo do dolotila. Obvestite tovaršice v ino-zemstvu, se seboj pa prinesite polne košare dobre — volje domislekov. Prijave dr. Franu Ogrinu, Ljubljana, Vidovdanska 3.

Povsod najlepše.

— Nova višinska pot v Kamniških planinah. Savinjska podružnica Slov. planinskega društva v Celju bo zgradila letos novo višinsko pot iz Logar-ske doline na Klemenčevski planini in Skrbino (1791 m) ter preko severovzhodnega grebena Oj-strice na vrh Ojstrice (3249 m). Ta grebenska pot — katero je trasiral Celjan g. Kopinšek — je bila dosedaj le plezalna in bo ena najlepših v naših Alpah eploh. Izognila se bo snežišču ter dala med turo pogled tudi v Robanov kot, katere dolina bo pozneje enkrat tudi zvezana s to novo traso. Ob-šenem bo to najkrajša zveza med Logarsko dolino in vrhom Ojstrice. Z delom se bo začelo julija tega leta in bo nova višinska pot odprta drugo leto.

— Vremenska napoved. Evropa: Zahodni anticiklon je zajel sredino in jugovzhodno Evropo. Na Sredozemskem morju in na zgornjem Jadranu je še depresija, ki ima za posledico oblačno vre-me, tu in tam dež na Balkanskem polotoku in v območju Alp. Skandinavska depresija se je po-maknila nad Rusijo, kjer je oblačno in deževno vreme. Jugoslavija: Oblačno po vsej kra-levini, nekoliko jasno v Primorju in na jugu, de-žuje v saviški in zetski banovini. V zadnjih 24 urah je deževalo po vsej kraljevini. Najnižja tempera-

tura Užice 10°, najvišja Mostar 20°. Napoved za danee: Počasno se bo razjasnilo po vsej kra-levini. Nevihite in nalivi niso izključeni. Tempe-ratura se bo zvišala.

— Vsej naši javnosti! Naročite si takoj zna-menito knjigo naših vojnih dobrovoljcev »Dobro-voljci kladivarji Jugoslavije«. Knjiga bo prihodnji teden v razpečevanju ter stane v prednaročilu Din 110.— Obsega 820 strani, ima 450 slik, vezana je v celo platno. Knjiga je edinstvena v slovenski vojni literaturi. Naročila sprejema: Okrajna orga-nizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, Franči-skanska ulica 10. Društvena pisarna posluje vsak dan od 5 do 7 zvečer.

— Društvo pokrajinskih občinskih uslužbenecv za južni del dravske banovine ima v nedeljo, 6. ju-nija ob 10 popoldne v dvorani magistrata v Ljub-ljani redni občni zbor. Vabljeni vsi pokrajinski občinski uslužbeneci.

— Na ljubljanskem velesojmu so razstavljeni aparati: STROBEL, specialni šivalni stroji, BER-KEL, avtomatske tehnične in CAFASTA, elek-trični mlin za kavo. Priporočamo našim obrtnikom in trgovcem, ki obiščejo velesojem, da ne zamude te ugodne prilike, temveč da si v paviljonu »G« pogledajo te aparate.

— Tudi kuharska knjiga je potrebna našim gospodinjam, posebno v časih splošne dražnje, da si znajo tudi ob pičlih sredstvih pripraviti teč-na in izbrana jedila. Za take čase priporočamo: »Varčna kuharica«, knjiga vsebuje navodila in re-cepte za pripravo okusnih in zdravih jedil s skro-mnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila Marija Remec, drugi pomnoženi natis. Stane vez. 36 din in ima 222 strani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. Vsa navodila in re-cepti so večkrat preizkušeni, tako da se vsaka jed lahko postavi na sleherni mizo. Tudi pri vsak-danjem vprašanju: »Kaj bom danes kuhala?« sku-ša naša kuharska knjiga pomagati vsaki gospodini na ta način, da ima kazalo jedi pregledno sestav-ljeno. Knjiga je namenjena predvsem kmečkim in delavskim gospodinjam, z uspehom jo pa bodo uporabljale tudi meščanske gospodinjice. — Toplo priporočamo!

V novih prostorih, vhod Kongresni trg, izberete novodošle garne za letne bluze.

Toni Jager, Ljubljana

— Prešernova kočna na Stolu bo počenši s 5. junijem stalno odprta in oskrbovana.

— Prosvetna društva se opozarjajo na novo izdajo vstopnic za društvene prireditve, katere se dobe pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7. — Vsaka vstopnica je opremljena tudi s potrebnim besedilom in stane blok 4 Din.

— Vlom v trgovino. V Poljčanah so v noči od srede na četrtek vdrl v neznanih v manufakturno trgovino Marije Vodenik. Odtrgali so železni drog na vratih in s ponarejenimi ključi odprli vrata. Odseli so iz trgovine manufakture v vrednosti 3 tisoč dinarjev.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutra na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

v petek, 4. junija.

Gledališče

Drama: Petek, 4. junija: Florentinski slavniki. Red A. — Sobota, 5. junija: Cyrano de Bergerac. Premieri obnema. — Nedelja, 6. junija: Matura. Izven. Izredno znižane cene od 14 do 2 Din.

Opera: Petek, 4. junija: Zaprt. — Sobota, 5. junija: Veseli studenček. Red B. — Nedelja, 6. junija: Ob pol 11. Akademija vojnih dobrovolj-cev. Izven. Cene od 24 Din navzdol. — Ob 20. Ero z onega sveta. Gostovanje gđ. Anite Mezetove. Iz-ven. Cene od 30 Din navzdol.

Prireditve in zabave

Nocoj ob 20. nastopi v frančiškanski dvorani Prelovčev pevski kvintet. Sedeži od 15 Din nav-zdol so v predprodaji in knjigarni Glasbene Ma-tice. Občinstvo opozarjamo in vabimo, da v obilnem številu poseti prvi nastop novega pevskega združenja, ki ima naslov Prelovčev pevski kvintet po skladatelju in njihovem učitelju Zorku Prelovcu.

Sestanki

Društvo diplomiranih babic ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 6. junija v posvetovalni dvorani na mestnem magistratu v Ljubljani.

Cerkveni vestnik

V uršulinski cerkvi v Ljubljani bo na praznik presvetega Srca Jezusovega in vso osmino ob 6 zjutraj sv. maša z blagoslovom, zvečer ob 6 lita-nije z blagoslovom brez govora. V nedeljo 6. ju-nija bodo liturgije ob 4 popoldne.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademickark vabi svoje članice k sestanku danes ob 6 in četrt.

Kino

Kino Kodeljevo. »Markiza Pompadour« (Käthe Nagy) in »ABC« (Luiza Ullrich).

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20, in mr. Gartus, Moste.

Povsod neprekosljive.

I Slovesna tridnevica v cerkvi Srca Jezusove-ga v Ljubljani se bo obhajala v sledečem sporedu: Danes (petek) zjutraj ob pol 6 pridiga, ob 6 slo-vesna sv. maša. Potem svete maše vsako uro do-poldne. Najsvetejše je izpostavljeno ves dan. Zve-čer ob 7 križev pot; ob pol 8 pridiga in nato slo-vesen blagoslov. V soboto zjutraj ob pol 6 pri-diga, nato sv. maša z blagoslovom. Zvečer ob 8 pridiga in liturgije Srca Jezusovega. V nedeljo ob 8 pridiga in nato slovesna sv. maša. Popoldne ob 5 pridiga, nato darovanje za slikanje in pre-novitev notranjščine cerkve. Po darovanju slove-sen blagoslov s petimi liturgijami Srca Jezusovega. I Sentpetersko prosvetno društvo poziva vse člane in članice, da se udeležijo pogreba častnega člana g. Ivana Srebota. Zbirališče ob tritretu na 5 v Holzapflovli ulici. — Odbor.

I Meščanska Marijina kongregacija za može pri sv. Jožefu, vabi člane, da se danes ob 5 popol-dne udeležijo pogreba pokojnega g. Srebota Ivana. Sv. maša za pokojnega bo v ponedeljek, dne 7. t. m. ob pol 7 zjutraj v kongregacijski kapeli pri sv. Jožefu. Člani vljudno vabljeni.

I Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani prosi svoje članstvo, da se polnoštevilo

udeležijo pogreba našega dolgoletnega člana gosp. Srebota Ivana dne 4. junija ob 5 popoldne izpred Ravnikarjeve ulice 15.

I Kato! ko društvo rokodelskih pomočnikov poziva vse svoje člane in pevce, da se udeležijo po-greba blagopokojnega čevljarkega mojstra gosp. Ivana Srebota, vzornega društvenega in prezasluz-nega člana društvenega vodstva. Pogreb bo danes ob petih popoldne iz doma žalosti, Ravnikarjeva ulica 15, na pokopališče k Sv. Križu. Zberemo se popoldne ob pol petih v Rokodelskem domu, od-koder gremo k pogrebu z zastavo. Blagopokojnega gospoda mojstra priporočamo vsem v molitev in blag spomin.

I Zdrženje čevljarjev poziva gg. člane, da se polnoštevilo udeležijo pogreba dolgoletnega člana g. Srebota Ivana, ki bo v petek, dne 4. junija ob 5 popoldne iz Ravnikarjeve ulice 15.

I Društvo rokodelskih mojstrov v Ljubljani se danes ob 5 popoldne udeležijo pogreba svojega po-kojnega člana in dolgoletnega podpredsednika Ivana Srebota. Zberemo se ob tritretu na 5 v Ravi-nikarjevi ulici št. 15, odkoder bo pogreb. Udeležba je obvezna.

I Članice, mladenke in gojenke Sentpeterskega dekliškega krožka vabimo, da se udeležijo pogreba g. Ivana Srebota, očeta naših treh članic, ki bo danes ob 5 popoldne izpred hiše žalosti Ravi-nikarjeva ulica 15. — Odbor.

I Fotografsko razstavo v Jakopičevem paviljonu si je ogledalo do sedaj že lepo število prijateljev lepe fotografije ter je živo zanimanje, ki ga je bila deležna do sedaj vsaka fotografska razstava v Ljubljani, gotovo najlepši dokaz, da niso po kva-liteti razstavljenih del še nikogar razočarale. S skrbno izbiro najboljšega od dobrega si je ustvaril ljubljanski fotoklub stalni kader obiskovalcev, ki se izražajo zelo pohvalno tudi o tej razstavi, zla-eti pa o razstavljenih delih v oddelku umetniške fotografije. Da bi zanimanje še bolj poglobil, se je oddelci fotoklub, da dobi vsak stolet obiskovalec brezplačno reprezentativni album »Zbornik sloven-ske fotografije« s 60 celostranskimi reprodukcijami v velikem formatu. Razstava je odprta tudi v opol-danskih in večernih urah. Vstopnina 6 Din.

I Izlet društva »Pravniki« dne 6. t. m. bo ob vsakem vremenu. V slučaju dežja se izletniki pe-ljejo direktno v Rimske toplice in se napravi krajši izlet v okolico. Pri vplaku ob 8. v Ljubljani je za izletnike rezerviran poseben Pullman-voz.

I »Otrok za otroka«. Za zaključke letošnje se-zone mladinskih nastopov in akademij bo priredila mestna občina ljubljanska svojevreden nastop otrok in mladine 9. junija 1937 ob pol 20 v frančiškanski dvorani. Sodelovalci bodo otroci raznih ljubljanskih ljudskih šol z najrazličnejšimi točkami, t. m. pr. s pevskimi točkami, deklamacijami in igracijami z globoko in zbrano vsebino. Pa tudi otroški ra-jalni nastopi so na sporedu. Dohodki te otroške akademije so namenjeni za mladinsko skrbstvo v splošnem in še prav posebej za otroške počitniške kolonije. Upamo, da se bo občinstvo polnoštevilo odzvalo vabilu otrok in jim tako priznalo ter pod-prlo njihovo socialno geslo: »Otrok za otroka!« Vstopnice od 20 do 3 Din se dobe v predprodaji v ljudskih šolah in v frančiškanskem kolegiju.

I Delavska kuhinja v Delavskem domu ni zvišala cen svojih hrani. Nekatere javne kuhinje v Ljub-ljani so zadnji čas zvišale ceno hrani iz razloga, da so se cene živilom na trgu občutno zvišale, zla-sti cene mesa in masti. Nekatere javne kuhinje so izdale med svoje abonente okrožnice, v katerih se sklicujejo tudi na druge javne kuhinje, ki so hrano podražile. Uprava Delavske kuhinje v Delavskem domu nas obvešča, da Delavska kuhinja ni zvišala cene svojih hrani in da ostanejo cene iste, kot so bile doslej. Hrana je dobra, sveža in zdrava in Uprava bo skrbela za to, da taka tudi ostne ter se po možnosti še izboljša.

I Salezijanska prosveta na Kodeljevem vabi svoje članstvo in prijatelje, da se udeležijo popol-danskega izleta na Rašico, ki bo v nedeljo, dne 6. t. m. Odhod s »kaminčonom« ob 11.30; povratek z večernim vlakom s Trzinca.

I »Na Trški gori« vpripori prosvetno društvo »Vodnik« dne 6. junija ob 20 zvečer na prostem pri Kamnitih mizi. Ta igra bo v tej sezoni ena naj-lepših. Obiskovalce opozarjamo, da si pravočasno preskrbijo vstopnice, ki so v predprodaji vsak večer od 20 do 22 pri društveni blagajni. V slu-čaju slabega vremena se igra preloži na 13. junija.

I Sadržarskega tečaja nadaljevanje bo v soboto, 5. t. m. ob 16 na vrtu g. Olupa v ulici Vojvode Mišiča št. 21. Predmet: okulacija, cepljenje trt na zeleno in redčenje grmičevja. Udeleženci naj pri-neso ostre nože. Vstop je prost vsem, ki se za-nimajo.

I Ljudska knjižnica Prosvetne zveze na Miklo-šičevi cesti posluje od 1. junija do 1. septembra ob 8. do 2. in od 5. do 7. zvečer. Založena je z naj-novejšimi deli, tako slovenskimi, kakor nemškimi. Izposojajo tudi na daljso dobo, kar je posebno ugodno za podeželsko inteligenco in one, ki si vzamejo čtivo s seboj na počitnice.

I Vojaška prisega obveznikov, ki doslej iz ka-kršnega koli razloga še niso bili zaprišeženi, bo v ponedeljek, dne 7. junija 1937 točno ob 11 v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu št. 2-I. Priglasnica za prisego se dobi v vojaškem uradu na Ambrozevem trgu št. 7-I, kjer morajo vsi v Ljubljani bivajoči obvezniki od 18 do 55 leta sta-rosti imeti prijavljena tudi svoja stanovanja.

I Pregled častniške uniforme bo za pešadijske častnike v ponedeljek, 7. junija, za vse druge častnike pa v torek, 8. junija t. l., obakrat ob 5 popoldne v dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu št. 2-I. Vabijo se vsi v Ljubljani bivajoči čast-niki, ki imajo državno uniformo, da pridejo za-nesljivo k pregledu.

Jesenice

V petek in soboto, dne 4. in 5. ob pol 9 zve-čer v Krekovem domu znani slagerski film »Pri-belem konjčku« in »Materinstvo«, drama mate-rinske požrtvovalnosti. Kot dodatek še dva ted-nika. V soboto ob 4 popoldne matineja »V kra-ljestvu Zlatoroga«.

Ptuj

V nedeljo, dne 6. junija t. l. ob 10. predpoldne se vrši v Ptuj v magistratni dvorani občni zbor Krajevne organizacije JRZ za mesto Ptuj. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo predsednika, tajnika in blagajnika; 3. govor g. Vesenjaka, ministra n. r.; 4. volitev novega odbora; 5. slučajnosti. Vsi člani se udele-žijo občnega zbora v polnem številu.

Drava izroča žrtve

Maribor, 3. junija.

Včeraj popoldne je Drava naplavila pri Pošovi gramozni jami v Mariboru truplo neznanega ka-kih 45 let starega moža. Mrtvec je imel na sebi le čevlje in hlače, zgoraj pa je bil gol. Visok je 180 cm, desno roko pa ima tetoviran K. K. Feldrege-ment 141, monogram A. M. Domneva se, da ga je Drava prinesla najbrže iz Avstrije.

Maribor

2000 moskih delavcev gre v Nemčijo. Pred nekaj dnevi je šel čez Maribor prvi transport 400 delavcev in delavk iz Prekmurja in Murskega po-lja za Nemčijo. V torek zvečer je šel še drugi transport z 580 delavci. Tudi ti so bili večinoma sami Prekmurci. Pred nekaj dnevi se je mudil v Mariboru zastopnik nemškega pooredovalnega ura-da v Berlinu ter se je javil pri ravnatelju borze dela g. Golouhu radi najemanja delavcev za poljs-ke dela v Nemčiji. Izjavil je, da rabi 2000 delav-cev. Okoli 1000 jih je dosedaj že našel na področju Borze dela v Murski Soboti. V torek sta najemala z ravnateljem borze dela delavce na Ptujskem polju, vendar nista nalezela na dovolj zanimanja. Prihodnji teden gresta zopet v Ptuj. Nemčija spre-ma samo zdrave, mlade in neporočene ljudi obo-jega spola, ki se morajo zavezati, da bodo ostali v Nemčiji do decembra 1938. Zaposleni bodo na manjših posestvih ter bodo prejeli poleg hrane in stanovanja še 30—40 mark plače na mesec.

m Družinski izlet »Mariborac«: Dne 19. junija zjutraj z avtobusom iz Maribora v Gradec, Sem-mering (popoldanski počitek), Dunaj, kjer preno-čimo, drugi dan ogled Dunaja in popoldne najaj. Vizum, potni list, vožnja in na Dunaju večerja, prenočišče in zajtrk ter kosilo stane 800 Din. Pri-javiti se je čimprej pri tajniku, Koroska c. 5.

m Prelovčev vokalni kvintet nastopi. Prihodi-nji četrtek, 10. junija priredi Prelovčev vokalni kvintet iz Ljubljane v mariborskem gledališču koncert. Ta kvintet je te dni nastopil z velikim uspehom v Ljubljani.

m K tragični nesreči, ki se je pripetila v Hutterjevi tovarni, nam sporočajo svoji pokojne-ga Cizeja, da je postal žrtev nesrečnega slučaja in ni zakrivil nesreče z lastno neprevidnostjo.

m Nova menjalnica. Kraljevska banška uprava in Narodna banka sta podelili g. Prčniku Andriji, lastniku Bančno kom. zavoda v Mariboru, koncesijo za menjalnico v Mariboru. Gosp. Pečenko bo izvrševal valutne posle v svojih dosedanjih lokalih Aleksandrova c. 40.

m Mačkov kandidat pred sodniki. Pred okrož-nim sodiščem je bila razprava proti Pavlu Hor-vatu iz Budislavcev pri Mali Nedelji in proti Jakobu Misiji iz Radencev. Horvat je znan kot Mačkov kandidat pri petomajskih volitvah v lju-tomerskem okraju, obtožen pa je, da je sestavil in dal tiskati letak »Slovenskemu kmeto-de-lavskemu ljudstvu«, v katerem opisuje dogodek dne 1. septembra 1935 v Ljutomeru. Misija pa je te letake razširjal. Horvat je bil obsojen na 1 me-sec zapora ter 600 Din denarne kazni, pogojno na 2 leti, Misija pa na mesec dni zapora in 400 Din denarne kazni nepogojno.

m Vlomilski prsti. V stanovanje vpokojenca Karla Weita je bil izvršen vlom ter je odnesel vlomlec Weitu za 3500 Din obleke. Vlom je izvršil mlajši mož, ki je prišel v stanovanje skozi okno.

m Dva meseca ležal v Muri. V začetku aprila je izginil z doma delavec Matija Pirc z Vranjeja vrha pri Velki. Zmanjkala je za njim vsaka sled, dokler ga sedaj ni Mura naplavila pri Radgoni. Ležal je dva meseca v vodi.

Mariborsko gledališče

Petek, 4. junija: Zaprt. Sobota, 5. junija ob 20: Trije vaški svetniki. V korist Združenja gledaliških igralcev.

Celjo

c Koncert slovenskega opernega pevca Fran-a Schifferja v mestnem gledališču. V torek, dne 8. junija bo nastopil v mestnem gledališču operni basist Franc Schiffer. G. Schiffer je celjskemu občinstvu že poznan, ker je bil pred leti ravnatelj veletrgovine Stermečki in je že takrat nastopal na raznih dobrodelnih koncertih. Kljub dobri služ-bi je sledil svoji vroči želji po umetniškem udele-ževanju, in je odšel na študij v inozemstvo. Na-stopal je na raznih odrih, zdaj pa je angažiran na državni operi v Rostoku. Na klavirju ga bo spremljala koncertna pianistka ga. Mirca Sanci-nova. Za koncert vlada v Celju veliko zanimanje.

c Lepa planinska slavnost. Savinjska podruž-nica SPD se že dalje časa pripravlja za lepo pla-ninsko slavnost, ki bo v nedeljo, dne 6. junija na Golčki planini nad Mozirjem, ob 40 letnici Mozir-ske koč. Ob 10 bo pri tej koči na prostem sveta maša, nakar pa bo polaganje temeljnega kamna za novi planinski dom. Na predvečer bodo goreli na planini kresovi. V nedeljo zjutraj ob 5 bo vo-zil iz Celja izletniški avtobus. Pojasnila in prijave daje do petka zvečer Podružnica SPD, hotel »Beli vol«, prvo nadstropje.

c Na praznik sv. Reš. Telesa so obratovale nekatere celjske tovarne. Iz zanesljivih virov smo izvedeli, da so obratovale tri tekstilne tovarne v Celju na praznik sv. Reš. Telesa. Dasi so last-niki teh tovarn ljudje, vendar bi se morali ozirati na religijo nastavljenec.

c Nesreča progovnega delavca. Zveplan Fran-progovni delavec iz Laziša pri Marji Gradcu je padel 1. junija, ko se je vračal zvečer od dela do-mov, v jarek ob progi in se težko poškodoval po glavi.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Intermezzo«.

Iz Julijske krajine

Slovesni prenos posmrtnih ostankov 12 »zla-tih svetinj« v kostnico na Oslavju. Pred kratkim smo poročali o gradbi dveh močasnih kostnic na Oslavju pri Gorici in pri Sv. Antonu v Kobaridu. Še preden smo pričakovali, je kostnica na Oslavju začela sprejemati v svoje tiho in sveto zavetje zemске ostanke v svetovni vojni padlih junakov. Ze na praznik sv. Reš. Telesa v četrtek, 27. maja, je prejel v svoje ostanke dvanajstero najodlič-nejših. Ta dan predpoldne so namreč položili v grobove spominske kostnice na oslavskem pobočju, ki je prepojeno s krvjo preminulih tisočev, kosti dvanajstih borcev, ki so si s svojim pogumom pri-vojlili najvišje italijansko vojno odlikovanje za ju-nastvo: zlato svetinjo. — Ostanke teh dvanajstih odličnikov, ki so junško padli, so dozdaj počivali na začasnem pokopališču v Solkanu. V sredo popoldne so jih v preprostih zarah, ki so bile ovite v državno trobojnico, prenesli v župni cerkev na Travniku, kjer so jih položili na katafalk. Drugo jutro ob 8 je bila na obsežnem trgu sveta maša; oltar je bil postavljen na stopnišču pred vhodom v baziliko. Po sv. opravilu je msgr. Batt' kot za-stopnik nadškofa Margottija blagoslovil pokojne odlikovance. Nato se je razvil izpred cerkve proti pevmškemu mostu na Soči svečan sprevoz. Za kr-stami so stopali zastopniki vojaških in civilnih oblasti, na čelu general Guzzoni, korni poveljnik iz Vidma, in goriški prefekt Orzi. Razne vojaške in mladinske organizacije s številnimi zastavami so stopale v sprevodu ali so pa molče tvorile špa-lir v bogato okrašenih ulicah. — Od Soče so krate prepeljali na podstavku topa do kostnice, kjer so jih položili k zadnjemu počitku. — Tako alavi Italija može, ki so svoje življenje zanj žrtvo-vali.

Iz italijanskega gospodarstva

Italija hoče sama gojiti dovolj bombaža.

Italija ima danes veliko tekstilno industrijo, ki je ena najvažnejših evropskih tekstilnih industrij. Bombaž predeluje 219 predilnic s 5 in pol milijona vreten. Nadalje ima Italija 719 bombažnih tkalnic s približno 139.000 instaliranimi vreteni. V dobi od 1. avgusta 1936 do 31. januarja 1937 je italijanska bombažna industrija porabila 246.000 bal bombaža, katerega mora ekoro vsega uvažati. V dobi sankcij se je pokazalo, kako zelo je italijanska tekstilna industrija odvisna od uvoza bombaža, ki je prihajal predvsem iz severnoameriških Zedinjenih držav, Egipta, Indije in Brazilije. Radi tega je začela forsirati domačo proizvodnjo bombaža ter je že v letu 1936 pokazala na tem polju uspehe. Kakor posnemamo iz mesečnega statističnega pregleda, ki ga izdaja Osrednji zavod za statistiko, za april je lani z bombažem posajena površina znašala že 10.709 ha, leta 1935 samo 3.714 ha. Skupna produkcija je znašala 12.375 stovov (1935 8.060) bomb. vlakna in 38.755 (16.052) stovov zrn. Kultura bombaža se razvija posebno v okrajih: Agrigento in Caltanissetta, torej na Siciliji, počasi pa prodira tudi v druge okraje, tako je n. pr. površina v okraju Ragusa narasla že na 990 ha, Jonio (Taranto) na 703 ha itd.

Industrializacija Italije. V aprilskem statističnem poročilu osrednjega statističnega urada čita zanimive podatke o industrializaciji Italije v zadnjih dveh letih. Poročilo prinaša namreč podatke o novostanovljenih in razširjenih industrijskih podjetjih v Italiji. Leta 1935 je bilo izdanih dovoljenj za 140 novih podjetij z glavnico 156,4 mi-

lijona lir leta 1936 pa se je število dovoljenj povečalo na 149, glavnica pa zmanjšala na 87,3 milij. lir. Za razširjenje je dobilo leta 1935 dovoljenje 263 podjetja z glavnico 225,3 milij. lir, leta 1936 pa 303 podjetja z glavnico 183,9 milij. Ce pogledamo razdelitev vloženih kapitalov po posameznih strokah dobimo tole sliko za 1936 (podatki za 1935 v oklepajih, vse v milij. lir): tekstilna industrija 23,2 (96,06), kovinska in strojna 89,16 (68,36), kemična 84,14 (191,1), gradbena 17,55 (10,7), steklarska 10,6 (4,24), papirna 23,1 (9,4), in razne industrije 23,4 (1,8). Največ investicij se torej izvaja v kovinski in kemični stroki.

Italijanske banke. Po statističnem poročilu za april posnemamo, da je bilancna vsota 188 italijanskih bank (leta 1935 205) znašala 31.347,34 (20.943,74) milij. lir v pasivih in 31.548,25 (31.109,8) milij. v aktivih. Vloge so znašale 9.192,2 (8.165,17), upniki pa 14.224,3 (12.486,3) milij. lir.

Hranilne vloge v Italiji. Posamezne skupine italijanskih denarnih zavodov so izkazovale naslednje stanje hranilnih vlog v milij. lir:

	1935	1936	jan. 1937
poštne hran.	19.832,2	21.293,4	21.649,9
hranilnice	18.597,3	18.783,5	18.834,0
banke vl.	9.095,8	11.734,5	—
tek rač.	2.025,0	2.945,0	—
poštni boni	11.622,4	11.163,6	13.481,3

Javna dela. Za javna dela je Italija potrošila leta 1935 1.166,2, lani pa 1.279,47 milij. lir. Tu pa niso vštet cestna dela, za katera je bilo izdanih leta 1935 442,96, lani pa 466,36 milij. lir.

Bata v l. 1936

»Bata, jugoslovanske tvornice gume in obutve«, d. d. Borovo objavlja svoj računski zaključek za leto 1936, iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti:

Glavnica znaša 40 milij. din. Leta 1935 je imela tvrdka 7,9 milij. rezervnega in 5,1 milij. investicijskega sklada, v letu 1936 pa je rezervni sklad narasel na 26,6, posebni rezervni sklad pa na 7,6 milij. din. Denar na poti se je povečal od 8,0 na 18,46 milij., dočim se upniki padli od 72,56 na 56,64 milij. din, kar pomeni, da se podjetje vedno bolj financira z lastnimi sredstvi. Med aktivni so likvidne postavke ostale neizpremenjene, med njimi je znašala gotovina 3,66 (3,54) milij. din. Tudi dolžniki so majhni, komaj 1,75 (2,1) milij. din. V bilanci je novost, da se investicije, ki so znašale 1935 73,77 milij. din, razdeljene leta 1936 v stroje in inventar s 52,17 in zemljišča ter zgradbe z 42,9 milij., skupno 95,07 milij. din. Povečanje je prišlo vključno znotraj odpisom. Končno so se povečale blagovne zaloge od 58,9 na 62,5 milij., stroški pa so bili narasli od 137,45 na 153,1 milij., stroški pa so bili naslednji: prevoz 10,4 (8,07), carine 5,4 (4,55), davščine itd. 25,9 (19,2), plače 59,8 (52,8), amort. odšteti 20,2 (14,0), obratni stroški 24,6 (34,9). Čisti dobiček znaša brez prenosa 6,74 (3,9) milij., s prenosom 7,14 (4,0).

Zavarovanje delavstva pri poljedelskih strojih

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja na sledeče:

Zavarovanje delavcev pri poljedelskih strojih je važno, vprašanje za vsakega kmečkega gospodarja. Vendar pa prizadeti posestniki z nevoljo plačujejo zavarovalne prispevke. Posebno se sklicujejo, da delavci pri kmečkih strojih niso v nobeni nevarnosti in da pri strojih najnevarnejša dela opravijo posestniki sami. Istočasno se pritožujejo, da so pri strojih zaposleni največ družinski člani gospodarja, kakor žena, otroci in drugi sorodniki.

Doslej izdani plačilni nalogi so pravomočni in so priložni tem plač. nalogom odveč in si priložitelji delajo le nepotrebne stroške s poštino. Ker je urad radi krize v kmečkem gospodarstvu pri izterjavi zelo milo postal, so ostali posestniki na dolgu še precejšen znesek na prispevkih.

Urad pa teh prispevkov ne more odpisati ali zbrisati. Zato naproša vse posestnike, da v svojem lastnem interesu čimprej plačajo vse zaostale prispevke za poljedelske stroje, da se izognejo prisilnim terjatvam, katere bo moral urad v doglednem času izvesti.

Novih prispevkov za bodočih 5 let pa urad ne bo predpisoval onim, ki nimajo strojev z nad 15 HP in onim, ki stroje rabijo le za lastno porabo, ker je kraljevska banka uprava prevzela plačilo zavarovalnih prispevkov mesto lastnikov strojev.

Zavarovani pa bodo v bodoče poleg delavcev pri strojih tudi gospodarji sami; otroci do 14. leta starosti niso zavarovani.

Posestnike prosimo, da uvidijo, kako jim bo koristil nov način ureditve zavarovanja pri poljedelskih strojih, katerega se je posrečilo doseči le njim v korist.

Zavarovanje delavcev pri javnih delih

O zavarovanju delavcev, ki so zaposleni po uredbi o javnih delih, je min. za soc. politiko in narodno zdravje izdalo nova določila, ki so važna za delodajalce in prizadete ustanove.

Glavna določila so tale:

Delavci, ki so zaposleni pri javnih delih po uredbi o javnih delih se ne zavarujejo za bolezen in se zanje ne plačajo prispevki za borzo dela in delavsko zbornico, temveč samo za nezgodo. To ugodnost pa uživajo samo država, banovina ali javna samoupravna telesa, ki izvajajo javna dela, pa še ti samo tedaj, če se ta dela opravljajo brez licitacije v lastni ali mešani režiji, torej le takrat, kadar delavce plačajo iz kreditov za javna dela neposredno one javne oblasti, ki dela vrše.

Kadarkoli pa se javna dela oddajo potom licitacije drugemu, tedaj je ta prevzemnik delodajalec in mora prijaviti vse delavce za bolezen in nezgodo, kakor ostale delavce ter zanje plačati prispevke.

Občine, ki izvajajo javna dela iz svojih sredstev, so dolžna prijaviti vse delavce tako za bolezen kot za nezgodo, ker so iz bolniškega zavarovanja izzeti samo oni delavci pri javnih delih, ki so plačani iz državnega ali banovinskega fonda za javna dela.

Vse delodajalce opozarja urad, da upoštevajo gornja navodila in prijavijo v zavarovanje tudi one delavce pri javnih delih, katere so prevzeli v izvršitev kot samostojni podjetniki.

Izpremembe v vodstvu podružnice Narodne banke v Ljubljani. Po dolgoletnem službovanju je stopil dne 1. junija na lastno željo v pokoj g. Ivan Gregorič, ravnatelj podružnice Narodne banke v Ljubljani. S tem se odtega vodstvu važnega mesta v našem gospodarstvu osebnost, ki je bila v vseh gospodarskih krogih, ki so imeli posla z Narodno banko, izredno priljubljena in spoštovana. G. Gregorič je vstopil v službo nekdanje avstro-ogrske banke ter si kljub temu, da je bil Slovenec, pridobil kaj kmalu zaupanje in spoštovanje svojih predstojnikov, ker je bil odlično kvalificiran uradnik. Ze pred vojno je prišel na vodilno mesto v ljubljanski podružnici avstrijske emisijske banke ter je na tem mestu ostal vse do zadnjega. Delal je v burnih vojnih časih ter je bil potem, ko je leta 1920 podružnica avstro-ogrske banke postala podružnica Narodne banke kraljevine SHS, vse do sedaj ravnatelj te podružnice ter je bil kot tak eden najstarejših uradnikov v banki. Vodil je posle izredno korektno ter si je pridobil same prijatelje med poslovnim svetom. Ko stopa v pokoj, mu želimo, da bi preživel večerna leta svojega življenja v sreči in zadovoljstvu! — Vodstvo podružnice ima sedaj vršilec dolžnosti ravnatelja g. dr. Franc Vrečko.

Delavska zaščita in zavarovanje. V lastni založbi je izdal znani sodruden dobro zagrebeški revije »Ekonomist« g. dr. Krajčević Franjo knjižico pod tem naslovom, v kateri opisuje postane in razvoj delavske zaščite in delavskega zavarovanja drugod in pri nas, nato pa analizira i našo delavsko zaščito i delavsko zavarovanje. Končno podaja pregled delavske zakonodaje v naši državi, njen historijat ter najvažnejše odredbe. Kot pregledno delo bo knjiga dobro služila, ker v zgoščenih opazanjih daje vse najvažnejše s tega polja.

Podružnica Poštne hranilnice na Sušaku. V poslovnem poročilu Poštne hranilnice za 1936 smo čitali, da bo Poštna hranilnica osnovala nove podružnice. Sedaj že išče Poštna hranilnica poslovne prostore na Sušaku.

Kako kaže žetev v Podonavju. Jugoslovanski kurir prinaša poročilo iz Budimpešte, v katerem pravi, da bo letos žetev v podonavskih državah odlična in da bo dala najmanj 250.000 vagonov pšenice za izvoz. Zaradi tega predlagajo sedaj Madžari sodelovanje 4 držav: Jugoslavije, Romunije, Bolgarije in Madžarske pri vnovčenju pšenice na svetovnih tržiščih.

Po porabi papirja se meri višina kulture, zato smo pa upravičeno ponosni na svojo veliko papirno industrijo in na najraznovrstnejše tovarniške in obrtne izdelke iz papirja in lepenke, kar do nazorno prikazano na spomladanskem ljubljanskem velesejmu od 5. do 14. junija. Naše vodilne trdke razstavijo poleg papirja tudi razno lepenko, odlične kartonažne, galanterijske in knjigoveške izdelke, seveda pa tudi najrazličnejše pisarniške in šolske potrebščine.

Ruska produkcija zlata. Najnovejše cenitve produkcije zlata v Rusiji prinašajo znatno višje podatke, kot so bili prvotno objavljeni (za 3,3 milij. unč). Po teh cenitvah je lani Rusija producirala 10,6 milij. unč, dočim je največji producent zlata — južna Afrika dala 11,34 milij. unč. Zaradi teh podatkov je razumljiva znatna ruska ponudba zlata, ki vznemirja svetovna tržišča.

Stanovanjski urad ljubljanskega velesejma prične poslati dne 4. junija 1937 popoldne na glavnem kolodvoru v sobi pri glavnem izhodu zraven trafike ob Masarykovi cesti. Uradne ure od pol 8 do 22. Telefon št. 27-20.

Borza

Dne 3. junija.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je ostal v Ljubljani neizpremenjen na 8—8,10, Zagrebu je malenkostno popustil na 7,99—8,09, v Belgradu je beležil 7,9972—8,0972.

Grški boni so beležili v Zagrebu 34 den., v Belgradu 33,90—34,60.

Italijanske lire so beležile v Belgradu 218,80—221,20.

Nemški čeki so v Ljubljani malenkostno narasli na 12,2650—12,4650, ravno tolko so beležili v Zagrebu, nadalje za sredo junija 12,24—12,44, za konec junija 12,2550—12,4550, za konec avgusta 12,28—12,48. V Belgradu so beležili 12,2712 do 12,4712.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 2.333.968 din, v Belgradu 2.864.000 din. Efektni promet je bil v Zagrebu živahen, v Belgradu pa je dosegel 1 milijon 337.000 din.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2401,16—2415,76
Berlin 100 mark	1748,53—1762,41
Bruselj 100 belg.	735,19—740,26
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	214,78—216,84
Newyork 100 dolarjev	4334,75—4371,06
Pariz 100 frankov	194,42—195,85
Praga 100 kron	152,14—153,24
Trst 100 lir	228,94—232,03

Curih. Belgrad 10, Pariz 19,505, London 21,575, Newyork 438,375, Bruselj 73,775, Milan 23,05, Amsterdam 240,90, Berlin 175,55, Dunaj 81,10 (81,75), Stockholm 111,225, Oslo 108,40, Kopenhagen 96,325, Praga 15,27, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 3,90, Carigrad 3,45, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,54, Buenos-Aires 133,625.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 88—89, agrarij 52—53, vojna škoda promptna 409—411, begl. obv. 75—77, 4% sev. agrarij 51—53, 8% Bler. pos. 96—97, 7% Bler. pos. 86—87, 7% pos. DHB 98—100, Trboveljska 260—270.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 87,75 dan., agrarij 52—52,50, vojna škoda promptna 409—410, begl. obveznice 72—73 (73), mali komadi, dalm. agrarij 72—73 (73), srednji kom., 4% sev. agrarij 52,25—52,50 (52,50), 8% Blerovo pos. 96,25—96,75 (96,75), 7% Blerovo pos. 86—86,50 (86). — Delnice: Narodna banka 7,150 den., Trboveljska 250—255, Nar. sum. 9 bl., Guttm. 60—65, Isis 25—30, Danica 50 bl., Jadr. plov. 400—450, Oceanica 260 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko pos. 88,25—88,75 (88,50), agrarij 52,50—53 (52,75), vojna škoda promptna 410—410,50 (409,50) za konec sept. 409—410, begl. obvez. 76,80—77,25 (77), dalm. agrarij 74,75—75,25 (74,75), 4% sev. agr. 52 den., 8% Blerovo pos. 96—97, 7% Blerovo pos. 86,50—87, 7% pos. Drž. hip. banke (100), 7% stab. pos. 87 den. — Delnice: Narodna banka 7,120—7,200, Priv. agr. banka 197 den.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizprem. Tend. neizprem. Pro-met živahen.

Dobitki vojne škode

Na žrebanju dobitkov vojne škode so bili izre-

banj naslednji dobitki:

Ser.	St.	Dobitek	Ser.	St.	Dobitek
5023	646	20.000	5062	622	3.000
5074	855	5.000	5140	556	3.000
5151	751	3.000	5228	39	3.000
5232	910	3.000	5274	879	3.000
5310	534	3.000	5315	565	3.000
5321	14	3.000	5364	220	5.000
5423	866	3.000	5448	353	20.000
5454	97	3.000	5458	789	3.000
5487	902	3.000	5497	716	3.000
5551	339	3.000	5505	416	20.000
5597	926	3.000	5544	76	3.000
5648	339	3.000	5671	39	20.000
5706	62	3.000	5714	955	5.000
5749	982	3.000	5779	581	3.000
5817	568	3.000	5834	642	3.000
5848	128	3.000	5850	894	3.000
5873	400	3.000	5883	364	3.000
5915	754	3.000	5921	717	3.000
5960	15	3.000	5986	322	50.000
6028	624	3.000	6040	2	50.000
6042	101	3.000	6094	520	3.000
6113	173	3.000	6130	804	3.000
6142	523	3.000	6145	450	20.000
6149	631	5.000	6175	954	3.000
6185	368	20.000	6291	701	3.000
6297	585	3.000	6350	390	3.000
6408	838	3.000	6422	864	5.000
6429	946	3.000	6436	127	3.000
6439	29	3.000	6465	545	5.000
6507	921	3.000	6534	152	3.000
6546	895	3.000	6563	504	5.000
6615	10	3.000	6616	141	3.000
6697	829	5.000	6728	685	5.000
6750	369	5.000	6800	344	3.000
6826	551	3.000	6820	741	5.000
6846	677	3.000	6871	219	3.000
6925	453	5.000	6938	932	5.000
6989	308	5.000	6996	493	2.000
7004	464	3.000	7013	395	3.000
7027	880	5.000	7032	610	5.000
7048	690	3.000	7063	951	5.000
7076	18	5.000	7100	84	5.000
7152	550	5.000	7155	812	5.000
7188	178	5.000	7223	411	8.000
7298	145	5.000	7305	309	3.000
7335	628	3.000	7383	706	3.000
7394	387	3.000	7441	994	3.000
7444	503	100.000	7478	845	20.000
7568	572	5.000	7548	309	3.000
7606	252	3.000	7618	552	3.000
7629	759	5.000	7630	354	5.000
7654	960	3.000	7679	817	3.000
7731	238	50.000	7737	551	3.000
7754	563	3.000	7779	930	20.000
7781	709	20.000	7795	379	200.000
7803	614	3.000	7805	399	3.000
7828	881	3.000	7842	760	3.000
7845	74	5.000	7876	823	50.000
7882	587	3.000	7892	167	5.000
7890	775	3.000	7899	637	3.000
7971	891	3.000	7977	84	5.000
8021	246	5.000	8051	613	5.000
8109	96	3.000	8132	181	20.000
8124	530	20.000	8126	508	3.000
8136	574	3.000	8156	122	5.000
8178	125	20.000	8333	115	5.000
8259	24	3.000	8304	341	3.000
8329	897	100.000	8376	898	4.000
8382	548	3.000	8417	868	5.000
8419	159	3.000	8429	400	3.000
8443	131	3.000	8505	841	5.000
8545	428	3.000	8713	281	5.000
8601	312	50.000	8753	872	5.000

Svetovna razstava v odlomkih

Podrobnosti iz pariške svetovne razstave, ki ni še dokončana

Svetovna razstava v Parizu je sicer odprta ter obiskovalcem dostopna, vendar v glavnem te razstave niti še ni. Kdor dandanes hodi gledat pariško svetovno razstavo, je sploh ne more videti, ker v glavnem niti narejena še ni, čeprav se nekoliko že poznajo glavni obrisi njene prihodnje velikosti.

Zato tudi še ni mogoče reči, koliko bo ta razstava sploh veljala. Samo o nekaterih redkih paviljonih, ki so dolejš končani, je znano, koliko so veljali. Tako je znano, da je nemški paviljon veljal celih 40 milijonov frankov. To je najdražji paviljon na tej razstavi. Drugi niti od daleč niso toliko veljali. Za njim sta najdražja italijanski in ruski paviljon, ki pa oba skupaj nista veljala niti približno toliko, kakor sam nemški. Vsak izmed teh dveh je namreč veljal samo (!) 15 milijonov frankov. Kajpada med paviljoni in njihovimi številkami niso vsi poslopja, ki jih je zgradila Francija. Teh poslopij je veliko, pa tudi še niso vsa narejena.

Obiskovalec, ki je obiskal to napol in še manj dokončano svetovno razstavo, takole opisuje obisk v posameznih paviljonih: V ruskem paviljonu je nagromadenega toliko razstavljenega blaga, da bi človeka skoro zmečkalo. V tem paviljonu je toliko slik in podob raznih oseb, ki so pred kratkim umrle ali ki jih ne smejo več imenovati! V nemškem paviljonu pa, ki kljub svoji ogromnosti nudi na ogled le silno malo predmetov, v glavnem delajo propagando za nemške zepeline.

Zenske se najbolj zanimajo za belgijski paviljon. Belgija je namreč v prostorih, prevlečenih s črnim žametom, razstavlja svoje najbolj čudovite demante. Da pa je te dragocenosti mogoče nadzirati, je tako narejeno, da more vsakokrat pred vsakim okencem stati in gledati samo po en človek. Zaradi tega etoje tamkaj vedno dolge vrste ljudi, ki čakajo, da pridejo na vrsto. Dolgo je treba čakati, vendar se to splača, ker je razstava res lepa. Tukaj so namreč zbrani najlepši in najbolj dragoceni kamni kakršni so kdaj bili razstavljeni.

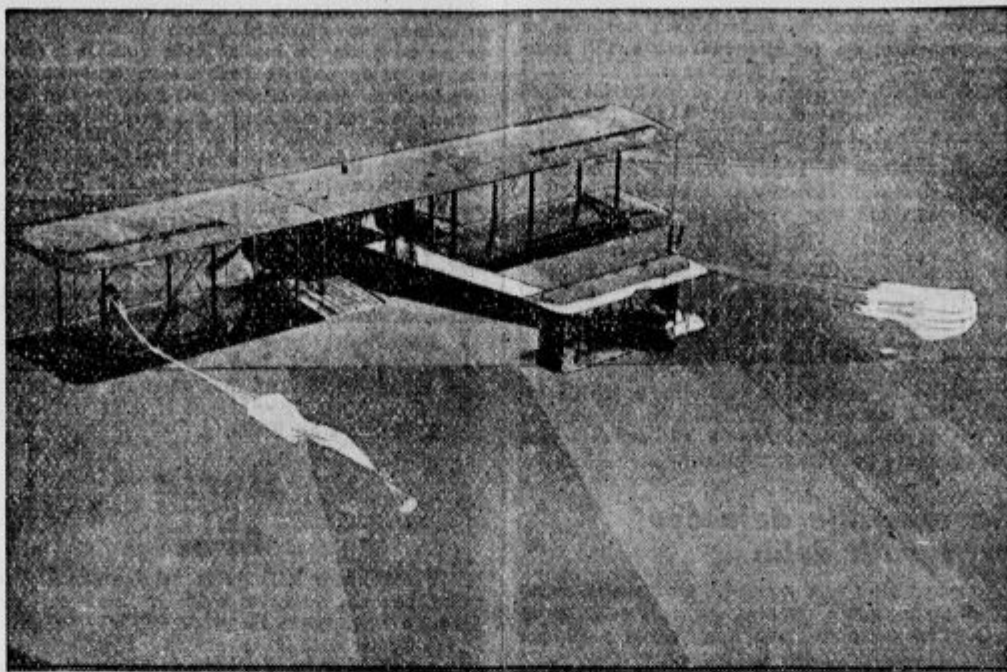
Najbolj žalostna usoda je zadela paviljon Korzike. Korzika je otok ter je zato hotela svoj paviljon kakor kak otok imeti sredi vode Seine. To se ji je posrečilo v toliko, da danes od vsega tega paviljona stoji sredi vode še kakih pet kolov, ker je vse drugo že odnesla narasla reka Seine, ko je pri zadnji povodnji tako narasla.

Nemčija in Italija sta svoje paviljone prvi dokončali. Sedaj delata v njih velikansko propagando za svoje izdelke. Italija v svojem paviljonu prireja silno lepe koncerte zastoj. V nemškem paviljonu pa imajo kino, kjer obiskovalci zastoj lahko gledajo vse najlepše nemške filme. Dolejš ima tam Nemčija na razpolago 74 nemških filmov, ki jih zastoj kaže. Sploh je na vseh koncih in krajih vse polno samih filmov in kinov, ki se zastoj vrte ter kažejo obiskovalcem. Filmi so v tako zvani filmski palači, ki ima največje filmsko platno na svetu, kakor tudi v paviljonih posameznih dežela.

Toliko zastojnega veselja filmski prijatelji še nikdar in nikjer niso užili, kakor ga lahko užijejo tukaj, če imajo seveda dovolj časa.

Treba je poleg denarja, vkljub zastojnemu kinu, še več časa, če hočeš ali če boš hotel ogledati si vso razstavo, kadar bo vsa narejena, kar bo baje šele 15. junija. Kakor pripovedujejo, bo vsakdo, ki

bi si hotel vso razstavo natančno ogledati, potreboval za ta ogled najmanj en cel teden. Pa se bo moral dobro potruditi, da bo vse opravil in da se bo preril skozi vse, kar bo razstava nudila, pri čemer pa ne štejemo zraven velike slavnosti, gledališča, nočne razsvetljave, vrtno veselice ter druge neštivilne zabave.

Skok v globočino: Slika iz vaj ameriškega letalstva, ko letalci skačejo z velikih bombnikov.

Dežela stoletnikov

Podatki ljudskega štetja v Egiptu. Življenska sila vzhodnih narodov

Letošnje pomlad se je v Egiptu, kakor se to dogaja vsakih deset let, izvršilo ljudsko štetje. Nekaj tednov kasneje pa je vlada že izdala prve podatke o ljudskem štetju. Tako je letošnje ljudsko štetje pokazalo, da šteje Egipt 16 milijonov ljudi. Število stalno naseljenega prebivalstva znaša natančno 15.904.525 duš, h katerim pa je vsakokrat treba prišteti nad 100.000 nomadskih Beduinov, katerih pa seveda niso mogli tako natančno prešteti. Pred 10 leti so našli 14 milijonov in 200.000

duš, torej je v teku 10 let Egipt po prebivalstvu napredoval skoro za 1 milijon in 700.000 duš, torej za 12%. Redno ljudsko štetje imajo v Egiptu že od leta 1873. Takrat je Egipt štel le 5 milijonov in 200.000 prebivalcev. Torej se je v teku 64 let prebivalstvo Egipta več kakor potrojilo.

Podrobnosti o letošnjem ljudskem štetju sicer niso še vse znane, ker pač ves material ne more biti še obdelan. Pač pa je znano, da je pred 10 leti v Egiptu živelo nič manj kakor 7499 ljudi, ki so bili stari več kakor 100 let. Čeprav je skrb za javno higijeno in ljudsko zdravje v Egiptu še zelo majhna, vendar je Egipt dežela nenavadno dolgega človeškega življenja. Čeprav natančne številke niso še znane o letošnjem štetju, vendar so znane nekatere značilne podrobnosti. Tako so v vasi Kafr Abdel Aziz ob ustju reke Nila pri ljudskem štetju letos uradniki popisali tudi žensko, ki je stara 157 let. Ker ji niso verjeli, da je res toliko stara, jim je to dokazala s tem, da jim je začela pripovedovati, kako je bilo takrat, ko je Napoleon s svojo francosko armado prišel v Egipt. Drug dokaz njene visoke starosti pa je njena hči, ki z materjo skupaj stanuje. Hči pa je stara 107 let.

Največje egiptsko mesto je Kairo, glavno mesto Egipta, ki šteje 1.307.000 prebivalcev. Kairo je sploh največje mesto črne Afrike. Ko so jo leta 1882 zasedli Angleži, je štela 398.000 prebivalcev. Torej se je njena prebivalstva v teku 55 let skoraj potrojilo. Drugo največje mesto je Aleksandrija s 682.000 prebivalci ter je njeno prebivalstvo v teku zadnjih 10 let naraslo za celih 100.000 ljudi. Tretje mesto po velikosti pa ni Port Said, kakor navadno mislijo, saj nima dosti več kakor 100.000 duš, pač pa mesto Tant ob Nilovi delti, ki šteje 350.000 prebivalcev.

Podatki letošnjega ljudskega štetja dokazujejo, kako se kljub moderni civilizaciji, ki se širi tudi po Orijentu, ljudstvo vendarle silno množi ter da so v njem skrite še silne množine življenjske sile ter rodovitnosti. Najbolj dokazuje življenjsko moč orijentalnih narodov javna obravnava, ki je pred kratkim razburjala ves Egipt. Veliki mufti je namreč izdal neko svojo odločbo, v kateri je hotel nekako kompromisno zavzeti stališče do tako zvane kontrole rojstev, kar se po domače pravi omejevanje rojstev. Pri tej priliki je ta veliki mufti dejal, da v določenih okoliščinah omejevanje rojstev ne bi nasprotovalo Mohamedovemu koranu. Zoper to muftijevo izjavo so silno ostro nastopili drugi muftije Egipta, kateri so eni z verskega, drugi pa z narodnega stališča to izjavo pobijali. Najbolj silovito so zoper muftija nastopali ravno napredni politični izobraženci in politiki. Predsednik društva mladih muslimanov pa je izjavil: »Obilica rojstev je skrivnost politične prihodnosti Orijenta!«

Japonski princ Konoje, kateri je po odstopu generala Hajašija, sestavil novo japonsko vlado, ki bo političnim strankam bolj po godu, kakor je bila Hajašijeva, ki se je naslanjala le na vojaško silo.

Od poudora

Adis Abeba ostane glavno mesto italijanske Abesinije. Tako uradno izjavlja italijanska vlada, ki s tem zavrta govorice, češ, da bodo Italijani glavno mesto Abesinije prenesli kam drugam, kjer je podnebje za Evropejca bolj zdravo.

Štiri podmorske čolne je Nemčija poslala v španske vode na pomoč svojim tamkajšnjim pomorskim silam.

Kakih 3000 ljudi je demonstriralo v Londonu pred nemškim poslanstvom zaradi obstreljevanja Almerije. Policija je demonstrante razgnala, toda šele potem, ko je 5 članov odposlanstva smelo k nemškemu poslaniku, kateremu so izročili protest zoper obstreljevanje.

Velikanski nalivi so bili v noči na 2. junija v vzhodnih Tirolah. Voda je tako narasla, da so gasilci morali reševati ljudi. Pri tem je blizu Lienza v vasi Panzendorf utonil en gasilec.

Zemlja se je udrila na bregu reke Visle v Širini 110 metrov. Nesreča se je zgodila blizu vasi Kozielec. Ko se je zemlja udrila, je plaz pokopal hišico rečnega čuvara na Visli. V hiši je bila čuvarjeva žena s 4 otroci. Vseh pet je mrtvih. Dolejš so izkopali 4 trupa.

Katalonska jadrnica torpedirana. Iz Perpignana poročajo, da je neznan podmornica dve milj od katalonske obale torpedirala in potopila katalonsko jadrnico »Granado«, ki je obsegala 214 ton. Trije možje posadke so bili ranjeni, vendar so bili vsi rešeni.

Zenska leti okoli sveta. Znana letalka Amelia Earhart je 1. junija odletela z letališča Miami na polet okoli sveta. Še istega dne je priletela na letališče San Juan Portorico, ki je 1665 kilometrov daleč. Letalko spremlja izkušeni letaleki kapitan Fred Moonan.

Francoska mornarica ima od torka dalje velike pomorske vaje blizu Bresta. Pri teh vajah sodeluje francosko sredozemsko in atlantsko brodogradništvo.

Velikanski gozdni požar je divjal v južni Angliji ter uničil 80 kvadr. kilometrov gozda. Po peturnem napornem delovanju vseh sil se je posrečilo ogenj zavezati, da ni zavzel večjega obsega.

Krvavi nemiri so se začeli v Bombaju v Indiji med Indijci in muslimani. Policija je morala rabiti strelno orožje, da je preprečila še hujše krvoprelitje. Ubite so bile tri osebe, ranjenih pa je bilo več sto ljudi.

Eksplozija v tovarni streliva v Hirtenbergu v Avstriji, kjer je delalo kakih 100 delavk, je 5 delavk hudo ranila, 7 pa jih je nekoliko manj ozganih. Tudi stvarna škoda je velika.

»Eno izmed mojih hčera bočete torej vzeti v zakon? Prav. Najmlajša bo imela 100.000 dote, druga 200.000, najstarejša pa 300.000, vse v gotovini.«

»Ali imate še kake starejše?«

Moj fant je spet obsedel!

»Kaj tisto! Moja hči je že 30 let stara in vsako leto obsedi!«

Gorki plašč naše zemlje

Iz znanstvene revije »Wissen und Fortschritt«, ki izhaja v Frankfurtu na Nemškem, posnemamo te-le podrobnosti o gorkem plašču naše zemlje: Zračna plast, ki obdaja zemljo, je nekako podobna plašču, ki zemljo in njene prebivalce varuje ledenega mraza, kakršnen vlada zgoraj v silnem vsemirju. Solnce nam vsakokrat dobro služi, saj nam daje dovolj toplote. Toda prav toliko gorkote pa izžareva zemlja iz sebe tamkaj, kjer ni solnčnih žarkov, kjer torej solnce ne sije. Zemlja torej dobiva vase prav toliko gorkote, kolikor je na drugi strani izgublja. Izguba in dobiček si torej delata ravnotežje.

Povprečna toplota na zemlji znaša nekako 15 stopinj. V taki toploti ljudje lahko prebivajo. Ta prijetna toplota pa ostaja pri nas tako, da v kratkovalovnih žarkih prihaja od solnca k nam ter se tukaj spreminja v dolgovalovne žarke, katere objame zračni plašč zemlje ter jih priklene na njo. Ko bi zemlja ne imela tega plašča, bi povprečna toplota naše zemlje bila za celih 38 stopinj nižja, to se pravi, da bi povprečna gorkota na zemlji znašala —23 stopinj, da bi torej življenje na zemlji, če bi bilo še kaj, ne bilo prav nič prijetno.

Da zrak in njegov zračni plašč tako dobro drži toploto, je vzrok ta, ker je zrak le zelo slab prevodnik toplote. Izmed sestavnih delov zraka pa je najslabši prevodnik toplote ogljikova kislina. Ta se enkrat bolj trdno varuje toplota na zemeljski površini, kakor pa sam zrak. Ker je ogljikova kislina tudi težja, kakor zrak ter se zaradi tega zbira bolj na spodnjih plasteh, bi torej lahko rekli, da ima zračni plašč zemlje še toplejšo podlogo v ogljikovi kislini.

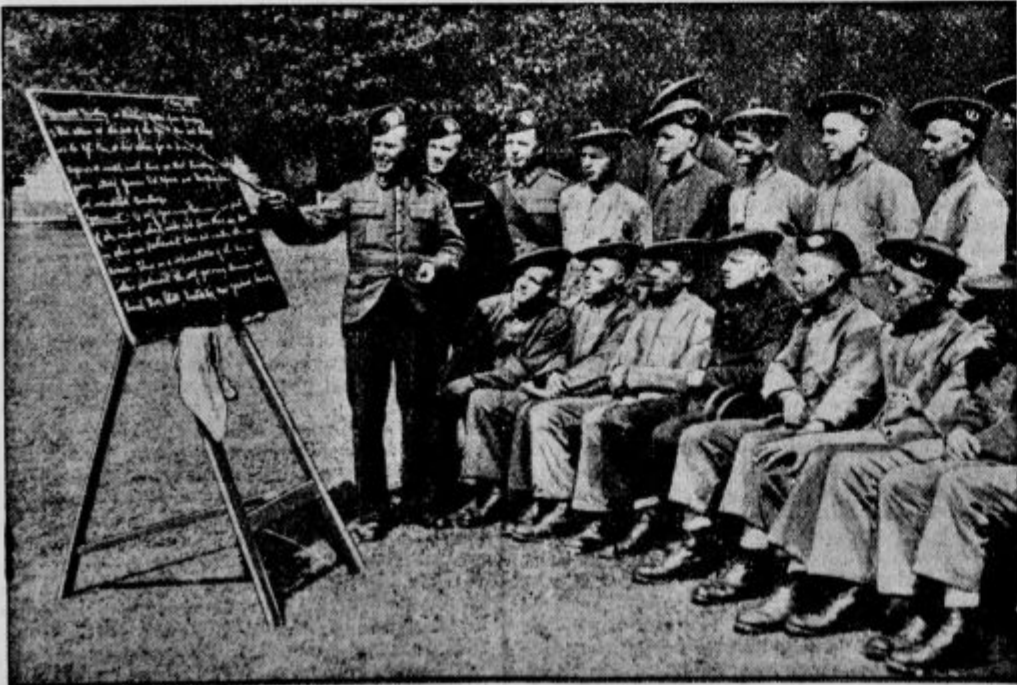
Ogljikova kislina sama v glavnem izvira iz ognjenikov, v manjšem delu je tovarniškega izvora. Prav gotovo je, da imajo plini, ki jih bruha iz sebe ognjeniki, v sebi silne množine ogljikove kisline. Čeprav namreč se vedno sproti porabljajo velikanske množine ogljikove kisline, vendar je na zemlji nikdar ne zmanjkuje in jo je v ozračju vedno enako. Tudi človek nekoliko proizvaja ogljikovo kislino. Človek v tovarnah in v domačih

ognjiščih vsako leto požge nekako 2 milijardi kg premoga, iz katerega se naredi silne množine ogljikove kisline in pepela. Različni avtomobili, ki jih je dandanes kakor lišja in trave že po vsem svetu, iz svojih izpuhov vsako leto puhnejo milijone ton ogljikove kisline. Vsa ta kislina pa gre nazaj v zrak. Vendar vsa tako pridobljena ogljikova kislina v našem ozračju ne pomeni kaj mnogo, ker je one naravne ogljikove kisline, ki je v našem ozračju, silno veliko. Izračunali so, da je v ozračju nič manj kakor 2,5 trilijona ton ogljikove kisline.

Plašč in njegova podloga, ki obdajata našo zemljo ter jo varujeta prevlekega mraza, sta torej kaj umno sestavljena in narejena. Moješter ju je delal.

Filmski igralec, ki je izgubil spomin

Iz Hollywooda poročajo, da je tamkajšnji sloveči filmski igralec John Barrymore izgubil svoj spomin ter se ne more nobene vloge več na pamet naučiti. To je za igralca velika nesreča, čeprav smo bili tudi v Ljubljani že od nekdaj vajeni igralcev, ki svoje vloge nikdar niso na pamet znali. Pa jim nismo zamerili, ker smo vedeli, da so dovolj slabo plačani za tisto, kar znajo in kar nam nudijo. Pri filmskem igralcu pa tak izgovor ne velja, ker filmski igralci so že tako dobro plačani, da se morajo svoje vloge dobro naučiti. Tako je sodil o sebi tudi sloveči, a nesrečni igralec, ki ga je spomin zapustil. Ker pa je drugače ostal še vedno najboljši igralec in ljubljence gledalcev, so mu hoteli kako pomagati, da bi ga ohranili pri filmu. Takole so nazadnje pogodili: Kadar snemajo film, v katerem mora Barrymore govoriti, mu kam na steno denjejo tablo, na kateri so napisani odgovori, katere mora izgovoriti. Tako je sedaj ovca cela in volk sit. To se pravi, da morda ni tako. Verjetno je celo, da so zaradi tega igralcu vzeli kaj plače, da bo volk bolj sit.

Ker je bilo pretekle dni na Angleškem zelo vroče, so po vojašnicah napravili vojaško šolo kar zunaj v senci, kar se je mladim vojakom bolj dopadlo.

General Franco je ukazal izpustiti 47 ujetnikov, kateri so pripadali mednarodni brigadi in katere so bele čete pred Madridom ujele. Na sliki vidimo ujetnike, ki prestopajo francosko mejo v spremstvu francoske mobilne garde.

Gledališče in koncerti

Vladigerov: Car Kalojan

Po vtisih, ki sem jih takoj po premijeri te nove bolgarske opere povedal bolj na široko v radiju, naj sledi tu še zgoščen opis tega dela in njegove uprizoritve v ljubljanskem opernem gledališču.

Predstava mlade bolgarske operne umetnine je bila malkavna predvsem, ker nas je seznanila tudi praktično z značajem in s stopnjo bolgarske glasbene umetnosti; saj spada pričujoča opera v prvi red bolgarske glasbene tvorbe. Delo samo pa potrebuje v toliko, v kolikor se je na Bolgarskem iz starih narodnih in cerkvenih pesmi umetna glasba zgenila in poglaval v rast šele tam nekako ob prehodu pretaklega v naše stoletje, posebnega razvoja in samostojne opredelitve.

Opera «Car Kalojan» ima kljub temu, da se njen skladatelj Pančo Vladigerov na sploh prišteva k modernim, še nacionalističnim, romantičnim naturalističnim značajem. Zrasla je iz istega stremljenja, kot je dalo že v preteklem stoletju Rusom »Boris Godunov«, ali Čehom »Libuš« in se zato v bitnih potezih zlagala po vsebini in po zgrajenosti s stilom teh dveh oper, le da so se ji razumljivo vtisnile poteze glasbenega razvoja, kot je prešel čas do danes.

Dramatska vsebina povzema zgodovinsko okolje bolgarskega carja Kalojana (iz pričetka 13. stol.) in njegov odnos do vladarjev tujih držav, predvsem do latinskega imperatorja Balduina, ki je ogrožal bolgarsko državo, katerega je car Kalojan pramagal, ujel in privedel na svoj vladarski dom, kjer ga je iz ujetnika povzdignil v svojega gosta, kar pa je ta vsled svoje zvestobe in v sled spletke zanj vnete carice moral plačati z življenjem. Ogrodje vsebine in značaj dramatskega vzleta imata v sebi mnogo lepih in pozitivnih idej: spoštovanje do poštanega nasprotnika v borbi, neomajna zvestoba na podlagi dane besede, udanost v usodo, ki je zapisana v duhovnem svetu, propast nezvestobe in kazen za greh, ki vodi v očiščenje itd. Le izpeljava teh osnovnih idej je bolj borna in ne dosega polnega dramatskega učinka, ker je v podrobnem ves ta razplet orisanega vzleta psihološko premalo podprt in človeško premalo globoko prikazan.

Glasba te opere je neglede na ostalo umetnost skladateljevo v bistvu še romantično naturalistična. Prav krepko je zrasla na umetniškem nazoru, ki smatra orkester za nosilca in razlagalca razpoloženj in situacij na odru in ki se za dosego tega smotra ne plaši pred nikakim zvočnim sredstvom, da le doseže, za kar mu gre. Sprito takega nazora se skladatelj ni pomišljal mnogo in je pri ustvarjanju glasbenih likov ob posameznih razpoloženjih in situacijah prislutnil tja, kjer se mu je zdelo najbolj prikladno in dosego smotra najbolj uspešno. Tako so ob koncu v celoti zadržali vplivi s prav različnih strani: V glavnem udarjajo navzven bolgarske ljudske poteze, ki jih je mogoče zaznati predvsem v melodiji in ritmu. Te poteze se družijo s širše slovanskimi, predvsem s ruskimi, ki so krojene včasih po Borodinu ali Musorgskem, predvsem na čustvenih mestih zopet po Čajkovskem, a preskakujejo po značaju pri tem večkrat na skrajni zapad v okvir francoske sladkobne romantike, drugje zopet v okvir debussyjevske barovitosti. Vmes pa so mesta, ki jih »borodinski« zapeljujejo domišljijo na Nemško, bodisi k Brahmsu, bodisi k Richardu Straussu. Le akordična stran je pri vsem malo bolj zapletena. Vse to daje celoti značaj stilne neenotnosti in umetnino prikrajšuje v njeni vrednosti, ki jo sicer ima v glasbenem pogledu. Kajti v ostalem živi v teh tonskih oblikah velika moč, ki se družijo z bogato fantazijo, podprto z močno čustveno usledino. A skladatelj obvlada tudi svoje delo, pri čemer se najbolj dviga sposobnost mešanja instrumentalnih barv, ki jih spaja in gnet skladatelj zelo nagosto, da je zvok ves nasičen. Pozna pa tudi značaj in zakon pevskega glasu, kar prihaja v prid zlasti pevcom.

Uprizoritev tega dela na ljubljanskem opernem odru je sicer pogrešala dokončnosti, a je v glavnem obrisu dobila umetnina vendar primerno in dostojno odsko podobo. Režiral jo je prof. Šest in poskrbel za pravo slikovitost, za ugodno razporeditev in za prave vsebinske povdarka. Dirigent dr. Švara pa je zavzel za glasbeni del in ga izoblikoval njegovega značaja primerno in trdno ter dal celoti mnogo življenja.

V sredini dramatskega poteka je stal car Kalojan, ki mu je dal baritonist Janko trdno podobo; ob njem se je ugodno v razna duševna nasprotja razvila carica Marija sopranistinja Oljdepouve. V sredo med njiju je stopil imperator Balduin, ki ga je v čist in prikopen lik doslednega značaja izoblikoval tenorist Gostič ter mu dal v pevskih lepotah še posebno vrednost. — Temu trikotju oseb in tragičnemu zaključku njihovih razmerij so stali ob strani še ugodno izdelani liki. Zoje, ki ji je bilo dvorjanstvo izdelala ga. Kogejeva, Kalje, ki ji je dala primerno vražarski značaj

ga. Golobova, stotnika Borilja, ki je dobil v tenoristu Francu predvsem ugodno pevsko značilnost in še druge prav izoblikovane odsko podobe, kot je bil sel g. Kolacia, menih g. Lupše, tolmač g. Gorskega in tekač g. Kristančiča. — Precej razsežne zbarske scene je podal v pravem povdaru operni zbor.

Za slikovitost dejanj je mnogo doprinesla preprosta, a učinkovita scenarija, delo ing. Franza, a tudi plesni del, ki ga je v narodnem bolgarskem duhu lepo zasnoval ing. Golovin. V. U.

Koncertna revija mariborske Glasbene Matice

Te dni polaga mariborska Glasbena Matica račune o svojem plodotnem delovanju v gojitvi glasbene umetnosti in v glasbenem izobraževanju naše mladine. V kazinski dvorani se vsrjo zaporedoma štirje nastopi šole Glasbene Matice, kjer nam je možno približati zreti v njeno podrobno delovanje, ko nam gojenci kažejo svoje uspešno napredovanje v pouku klavirja, violine, čela, solo-petja, mladinskega petja in orkestra.

Uvod v te produkcije je bil koncertni večer, ki ga je Glasbena Matica priredila v sredo, 26. maja v uniojski dvorani s sodelovanjem glasbene šole, meš. pevskega zbora in orkestra, pomnoženega z vojaško godbo. Bila je to koncertna revija, na kateri smo slišali vse po vrsti od najmlajših malčkov pa do simfoničnega orkestra. Pestrost eporeda je bila torej povsem razumljiva.

24 gojencev pripravljalnega tečaja je pod vodstvom g. Bojčeta zapelo Adamičevi — Grgoraš, kam krehlaš in Račji kljun. Da so odpeli enoglasni pesmici, je umljivo; le žal, da sta bili samo dve in obe tako kratki, da sta zapustili le bežne vtise. Človek s takim užikom poslušala mlada grla, ko v vsej svoji nedolžni sproščenosti tako iskreno in odkrito zapoje. Tudi mladinski zbor je pod istim vodstvom zapel dve dvoglasni pesmici. V izvajanju je bilo že dosti smiselnega glasbenega podajanja. Pa bi gotovo zmogli tudi takšno triglasno pesem.

Vse to poudarjamo zato, ker v splošnem naša mladina premalo poje. Tudi šolski pouk petja ji v tem smislu ne nudi dovolj. Dajmo peti našim malim prelepih mladinskih, zlasti narodnih pesmi, ki jim bodo ostale v trajnem spominu in jih bodo ponesli v resno življenje poznih let kot najsvetejši zaklad zlate mladosti!

Mladinski orkester je nastopil pod vodstvom g. Poljanca in zaigral Allegro op. 8. (I. Pleyel) zelo čisto in ubrano, z enotno interpretacijo. V primeri z drugimi enakimi nastopi, ki smo jih letos slišali, je bil ta nastop res vzoren. Violinski koncertino (Jansa) je ob spremljevanju mlad. orkestra igral I. Pall, ki je na svoji violini pokazal veliko vigranost in svežost brez običajne šolske okornosti.

Pri klavirju sta štiričrtno nastopili R. Debečeva in M. Plaskanova z Dvojčkom — Iz Šumave (Ob Crnem jezeru in Na lovu). V splošnem dovršeni izvedbi je zlasti v prvo igri manjkalo odločnejšega tona. V violinskem koncertu (Viotti št. 23), ki sta ga izvajala Rogl Dušan (viol.) in Škofič Milko (klavir) je bilo med obema manj enotnosti; tudi je bil klavir prebika osnova violinskemu solu.

Mešani pevski zbor je pod vodstvom g. M. Kozine izvajala: E. Adamič — V snegu, J. Slavenski — Slepčaka in Voda zvir, K. Pahor — Polzja suita in M. Tomc — belokranjske Svateke ter Napojnica. Očarala je s svojo posebno in bogato muzikalnostjo ter zrelo in popolno interpretacijo Slepčaka. Posebna novost je bila Pahorjeva Polzja suita, ki smo jo nestrpno, pa ne zaman, pričakovali. Slišali smo tri stavke, mikavne, ljubke in zelo pevne. Škoda, da je zaokroženi celoti manjale sklepi četrti stavek. Izredno zanimivi in pestri sta bili Tomčevi belokranjski. Svateke so bile morda nekoliko v prepočasnem tempu; tudi večglasni deli bi naj še polneje zveneli. V izvedbi gre zboru vsestransko priznanje: točnost v intonaciji, jasnost v izreki, glasovna prožnost, muzikalna ubranost in enotna interpretacija. Sopran je bil enoten in lepo barvan, alt nekoliko manj vsebinsko bogat, tenor mestoma rizek, bas zvonek in brez nasilja prodrljiv. Cestitamo zboru z željo, da bi nas pogostje povabil na svoje koncertne nastope.

Končno je orkester pod vodstvom g. M. Kozine nastopil z Bravničarjem — Divertissements za godala in klavir ter s Čajkovskim — Capriccio italien. V prvi skladbi nas je orkester uvedel v svojevrsten svet pester in zelo dojemljive muzike, ki je naprtila močan vtis. Klavirska igra gđ. Danice Kutin, je bila vsekozi popolna — je žela dovolj zaslužnega priznanja.

Kakor vsi orkestralni nastopi Gl. M. tako je tudi ta pokazal na orkestraških velikih sposobnostih, katere zna njihov dirigent izrabiti do vseh potankosti in podajati s svojim ansambлом umetniško dovršene glasbene tvorbe. Bb.

Sport

Pravila nogometne igre

(Nadaljevanje.)

Podrobna razlaga pravila 6

Gol je veljaven!

2. Isti slučaj. Igralec A se je zatekel v mrežo. B prevzame žogo in okleva z udarcem. Igralec A se v vratih okrene in zakriči na igralca B. »Udari že vendar«. Igralec B zabije gol.

Gol ne velja!

Igralec A se ni zadržal mirno ter je z vzklikom vplival na igro. Ta vpliv popolnoma zadošča za offside.

3. Isti slučaj. Igralec B udari žogo, katere se zadene v prečko in odbije v igrišče.

Čim igralec A to opazi, steče iz vrat do žoge ter zabije gol.

Gol ne velja!

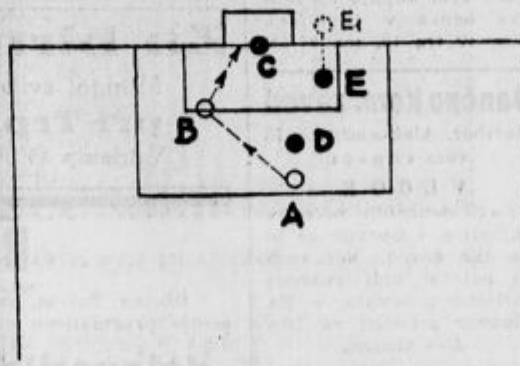
V trenutku, ko je bila žoga udarjena, se je nahajal A v offside ter se ni bil izpolnjen pogoj, da se mu vrne pravica do igranja.

4. Isti slučaj. Igralec B udari žogo, ki jo vrtar odbije v igrišče. Igralec A1 to opazi, steče iz vrat in zabije gol.

Gol velja!

Igralcu A1 se je vrnila pravica do igranja, čim se je žoge dotaknil protivni igralec.

Kaj pa v sledečem slučaju?

Igralec A vodi žogo in je v borbi z igralcem D. Igralec B se je med tem postavil v ugodno pozicijo, kar opazi protivnik B. Čim opazi protivnik E, da ne more igralca B postaviti v offside s tem, da bi se podal naprej v igrišče, izstopi iz igrišča v poziciji E1.

Igralec A odda žodo B-u, ki jo prevzame in zabije gol.

Gol je veljaven!

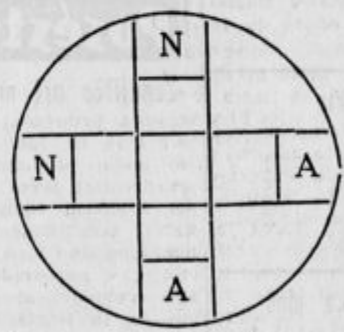
Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov (iz seje t. o. in u. o. 28. maja.) ASK Gorenjec je na seji JLAZ 26. t. m. sprejel za rednega člana. Zveza poziva, da pripravi v 2 izvodih terminale svojih letosnjih prireditvev. — Opozorilo vsem klubom na izpolnitve čl. 27. običnega pravilnika — svetovni rekordi: po 4. odstavku se vstavi novi, ki se glasi: rekord v teklih skoku v daljavo in troskoku, ki se je dosegel na ravni progi, ne more biti priznan, ako je tekmovalcu deloma pomagal veter v hrbet, naravnost ali po strani, ki ima večjo brzino od 2 m na sekundo. — Istočasno se opozarja vsi klubi in sodniške sekcije, da se prvi porizgajo, sekcije pa delegirajo zvezne sodnike na tekmovalca da bi se slednja zamogla priznati. (Prisoten mora biti vsaj en zvezni sodnik, ki mora podpisati zapisnik tekmovalca). Vzame se na znanje preložitve metinga SK Amaterja od 28. maja na 6. junija in SK Elana od 4. na 11. julija. Tajnik I. STK: Mouter. Drvi ob 19 seja ob 20 važen članški sestanek. Kdor je zadržan naj se opraviči.

LZSP naznanja tem potom vsem odbornikom, da se vsi redna seja odbora danes dne 4. t. m. v prostorih kleti Emone. Vse predložitve običnega zbora JZSS je seja izredne važnosti in udeležbe vsem odbornikom obvezna. Pričetek seje točno ob 6. Vhod v klet skozi kavarano.

Oglas št. 1

Nagradni natečaj ena uganka in 25 krasnih nagrad!

je najboljši in najcenejši k.....c za v.....e in se dobi v mestu in na deželi v vsaki boljši špecerijski trgovini!

Dušica - Rožamarija

»Si ga ti videla?« jo vpraša on skoraj plašno. »Njegova vrata sem vprašala in njegovo nebo in potem so viseli povsod rdeči venci. Te so angeli vrgli dol. Mar nisi videl rožnih vencev, ki so toli plamtili in ki so bili silno lepi? Saj so viseli po drevesih in onile grm je nosil kar sedem zlatih kronic.«

»Videl sem jih in tudi ti si imela kronico, dušica!«

»Tudi jaz sem jo imela? Ali jo še imam?«

»Ne! Pravkar je izginila.«

»Poglej, kako postajajo drevesa sivkasta in se zavijajo v svoje pajčolanke. K počitku hočejo. In jaz sem tako silno trudna. Moram se jokati. Popolnoma sem utrujena. Ti, jaz sem se preveč radovala!«

»Preveč si se radovala?«

»Veš, če se človek toliko veseli, to vendar hudo boli!«

»Dušica, pojdi, morava se podvizati, jaz te ponesem.«

In že je stekel svoj jopič, jo z njim ovil ter jo dvignil na svoje roke.

»Ali bi ne mogel rabiti v svojih razvalinah majhnega dekletca? Jaz ne pojem mnogo. Po ne smeš nikomur dovoliti, da vstopi, ker me ne sme nikdo videti, sicer bi me odvedli. Ti me namreč morajo imeti, čeprav sem le deklica in zelo je žalostno, da mamica ni vzela s seboj mene in da ni bratec ostal pri življenju.«

»Ti te morajo imeti?« Ob teh mislih pogleda v bel obraz, ki počiva v svojih kodrih na njegovih rameli. Nežne poteze nosu — malce prevelike oči —. To je vendar plemeniti obraz onih iz Brauneckal!

»Princesa, za božjo voljo, kako dolgo ste že z doma? Ali vas nihče ne išče?«

»No, čemu me pa na mah vičeš? — Zdaj moram pa tudi jaz govoriti. Jaz nimam nikakšnega »ti«, ne enega »ti«, kadar je oče zdoma.«

»Uboga princesa! Uboga osamel dušica! Moral jo bo ponesi v njeno zlato kletko. Kako zapeljivo objema s svojo ročico njegov vrat! — Dobro mu je bilo namreč znano, da biva v starem gradu, ki se ozira s svojimi močnimi stolpi dol in prijazno dolino, edina hčerka kneza, ki prihaja le ob velikih praznikih in ob časih lova na grad svojih očetov. O otroku so govorili z nekim ponižovanjem, da je domneval, da je deklica morebiti slaboumna, kar bi pomenjalo za staro rodbino najbržkejšo razočaranje. Kneginja in dva sinčka, drugi je imel le nekaj dni, so bili pred desetimi leti vsi v teku enega tedna umrli za posledicami davice. Knez se do danes ni vnovič oženil. Vendar bo moralo priti do tega, kajti on je zadnji možki potomec tega rodu.«

Toda zakaj ne mrgoli danes v gozdu lovec in psov, čemu ne zvone zvonovi vaških cerkve, kar se vendar vselej dogaja, kadar se ni vrnil kak otrok, ki je nesel očetu kosilo v sečnjo? Tri ure hoda imaš seveda za seboj, česar bi ti nihče ne prisodil. In s strahom razmišlja, kaj bi se bilo lahko zgodilo, če bi ga ne bilo danes vleklo v gozd.

»Dušica, ali spiš?«

»Ne. Kako je to lepo in prijetno, da me neseš. Ti me poneses seveda k svojim razvalinam! Kakor Snežulčico preko sedem gora. Ti seveda nisi palček, ampak skoraj že velikan in lahko na vse dol zreš. Tudi jaz bi rada postala tako visoka. In močen si, da se ti ni treba bati, kadar se stemni.«

»Morda se pa le bojim.«

»Zdaj?«

»Zdaj ravno ne. Toda ali naj pride tvoj oče ob otroka?«

»Saj ga tudi ti nimaš!«

»Vsak otrok ostane pri svojem očetu.«

»Potemtakem se bom morala vrniti. Oh, ne reci tega! Jaz ne maram nazaj. Hočem ostati tu, in če so drevesa v svojih ogrinjalih še tako strašna. To so gotovo mrtvi ljudje. Trdi so in nosijo

bela ogrinjala. Oh, to se mi sanja, to se mi sanja! Toda jaz ostanem tu! In zdaj se vsa drevesa hudejejo in govore vse hkrati. Ti glasovi žagnejo in ne smem si zatakni ušes. Ogrinjalo sem pa tudi raztrgala.«

»Kako lepo znaš govoriti, dušica, in ti misliš, da ne najdeš pravih besedi! Čemu ne poveš tega svojemu očetu?«

»Kdaj vendar? Kadar je oče doma, moram vedno biti sila dostojna. Moram vedeti, da se ne spodobi, da bi se mu pritožila na Miss Whart.«

»Dušica, tvoje izrekanje je čudovito! Popolnoma tvoja posebnost! Ti gotovo govoriš doma z eno damo angleško, z drugo francosko.«

»Mademoiselle je šla na počitnice v Anvers. Miss Whart ima glavobol in gospodična Braun... Pa to je velika tajna! Tebi jo že povem, ker vem, da ne boš klepetala. Ta je šla k svojemu Karlu.«

»Tako, h Karlu je šla!«

»Ta se gotovo ž njo poroči in tedaj si hoče kupiti s plišem prevlečeno zofo, da se ji ne bo treba sramovati, če jo bodo prišle obiskat druge gospe. In zofo mora imeti vsak ugleden človek!«

V tem trenutku se je njena duša splašila, kajti podvomila je, da bi on utegnil imeti s plišem prevlečeno zofo. To bi ga moglo boleti. In brž ga poljubi na uho, katero ji je bilo ravno najbližje in tudi ni bilo kosmato. »Jaz mislim seveda le na gospe,« pristavi boječe.

»Pusti to, dušica,« odgovori on malodane strogo, »povej mi rajši, kako si pobegnila. Gospodična Braun te vendar ni vzela s seboj h Karlu!«

Oh, zdaj je pa res užaljen in on gotovo nima s plišem prevlečene zofo!

»Ne,« nadaljuje vsa preplašena. »Babeta bi se bila imela z menoj igrati. Toda prišla je k nji njena mati, ki prebiva neke daleč. Ta je jokala in mnogo pripovedovala o neki kravi in o nekem židu. Jaz govorice teh ljudi ne razumem prav, učiti se je pa tudi ne smem, ker pravim gospodična Braun, da je to prostak.«

Dodveja se, kot bi nekaj zagodrnjal. »Neumna gos,« je zadonelo.

»Potem je šla Babeta, da bi materi nekaj prinesla, kar ima v neki knjigi, za kar se dobi denar. To je bilo veliko veselje za mater, ne za Babeto. Nato je mati odšla, pozabila pa je svoje ogrinjalo. Zda je se me je nekaj polastilo ter me vleklo z vso silo k temu ogrinjalu. Končno sem se vanj zavila, kakor delajo perice, kadar prihajajo v dežju. Pritrdila sem si samo eno golenico, ker sem se zblala, in brž sem stekla po stopnicah, po katerih hodi služničad. In nihče me ni srečal. Potem sem šla skozi park in vrtar in zaklical za menoj »strašilo!« Prišla sem do reke Wach. Ker ni bilo mosta, sem šla čez led.«

»Čez Wach si šla?«

»Bilo je prav prijetno. Spodaj je tekla voda in je kлокotala. In nekdo se je tam doli skrivaj bilital. Neka riba je smuknila mimo. Bila je tam tudi velika luknja, kateri sem se pa izognila.«

Zdaj mu je bilo znano, zakaj je tod nihče ne išče. Rečico Wach pokriva le tanek led in ima podzemeljske viře, kjer celo v najostrejši zimi led ne drži. In najrajši bi verjel, da je vodil otroka angel varuh po smrtni stezi. V duhu gleda reko, ki teče pod ledeno skorjo med njegovim gozdom in zelenim obrežjem. Vidí v duhu moža, ki z bakljami in drogovi iščejo za majhnim premrlim telescem. In nocoj ima priti knez! Z večernim vlakom ob osmih. Oh sprejmu mu bodo sporočili to strahotno novico. Mož, ki je že toliko izgubil, kaj bo moral pretrpeti ob tem strašnem božičnem večeru! —

Naš možakar pospeši svoje dolge korake. Toda v tej megleni noči bo treba še uro hoda, da pride do svojih razvalin. Od tam šele bo mogel poslati koga v grad. Nežno dekletce mora priti čimprej v zavetje. Knezu bo to gotovo prijetneje, kakor da bi moral po svojega otroka v kakšno kmečko hišo. Zupnik je samotar, čudaški in odličen. Razmišlja gotovo o svoji pridigi in ne bi si znal pomagati z majhnim gostom, katerega mu je prinesla noč. Megla je čimdalje gostejša. Ako ne bi poznal vsakega koraka, bi jima huda predla. Zelo si očita, da ni takoj odhitel domov.

STROBEL

specialni šivalni stroji za:

krojače za pikiranje
krznarje za šivanje kakor tudi
za pikiranje krzna

na Ljubljanskem velesejmu v paviljonu G

B. Magdič
Zagreb, Radišina 11

Kupujte
pri
naših
inserentih

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročitvi. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

* KINO *

TEL. 22-21 UNION
Premiera!
Gustav Fröhlich in Heli Finkenzeller
v prekrasnem filmu

Srce podzemeljske železnice

TEL. 21-24 MATICA

Luis Trenker v veličastveni ljubavni romanci

Condottieri

v gl. vlogi slavni italijanski pevec Tito Gobbi

TEL. 27-30 SLOGA

Velika ljubavna zgodba

Sever vabi

Rochelle Hudson Robert Kent

Najnovejši turnal — dosedaj najboljši po-

nosetki katastrofe „Hindenburg“ l.t.d., l.t.d.

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri.

Denar

Vrednostne papirje

vseh vrst kupuje Sloven-
ska banka v Ljubljani,
Krešev trg 10, tel. 37-62.

Bančno kom. zavod

Maribor, Aleksandrova 40

vam vnovči

V LOGE

vseh denarnih zavodov
najboljše. — Obrnite se le
na naš zavod, ker vam
po potrebi tudi vnaprej
posljemo gotovino. — Za
odgovor priložiti za Din
3.— znamk.

SOBE

ODDAJO:

Lepo sobo v centru

oddam solidni osebi. —

Ogled od 12 do 14 ure.

Gledališka ulica 12/VI.,

vrata 21. (s)

Razno

Kdor pride v Trst

in hoče nakupiti po ugod-

ni cenah trženske spomi-

ne in razglednice, naj se

oglas v Knjižarni in pa-

pirnici STOKA, Trieste,

Via Milano št. 37 (na-

sproti stare vojašnice.) r

Berkel Kafasta

avtomatske in industrijske tehnične ter stroji za

narezek in gnjat

električni mlini za kavo

na LUBJANSKEM VELESEJMU v paviljonu G

B. MAGDIČ - Zagreb - Radišina 11

VOZNI RED

Proga Železniki—Škofja Loka

6:00	10:40	17:30	Železniki	10:15	17:15	20:10
6:05	10:45	17:35	Češnjica	10:10	17:10	20:05
6:10	10:50	17:40	Studen	10:05	17:05	20:00
6:15	10:55	17:45	Selce	10:00	17:00	19:55
6:20	11:00	17:50	Dolenja vas	9:55	16:55	19:50
6:25	11:05	17:55	Bukovica	9:50	16:50	19:45
6:30	11:10	18:00	Luša	9:45	16:45	19:40
6:40	11:20	18:10	Stara Loka	9:35	16:35	19:30
6:45	11:25	18:15	Škofja Loka	9:30	16:30	19:25
6:50	11:30	18:20	Šk. L. kolodvor	8:00	16:25	19:20

* 9:30 ima zvezo s pošto Sorica

Ob nedeljah in praznikih vozi autobus iz Škofje Loke ob 8:30 namesto 9:30

Podjetje prevzema izletne vožnje po tu- in inozemstvu

Cena iz Železnikov do Škofje Loke kolodvor 12 Din

Vljudo se priporoča **autobusno podjetje**

V. BENEDIK

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znanem žalostno vest, da nas je naš ljubljani brat in stric,
gospod

FRANC RAZINGAR

posestnik

previden s tolažili za umirajoče dne 3. junija za vedno zapustil.

Pogreb bo dne 5. junija ob 9 dopoldne s sv. mašo. Vrš

se izpred hiše žalosti, Gosposvetska cesta 50.

Jesenice, dne 3. junija 1937.

Zalujoči ostali:

TOMAŽ in JOŽE, brata; KATARINA OBILČNIK, KRISTINA

KRAŠOVEC, nečakinji; FRANC in MATEVŽ RAZINGAR,

nečaka — in ostalo sorodstvo.

Ta gumb

Čudovita naprava je res ta gumb na oklopu KODAKOVE VOLLENDE 6201

Kako zelo poenostavi fotografiranje: sedaj držite trdno z obema rokama aparat, oko gleda skozi iskalo in že čaka kazalec desne roke sam od sebe na gumbu — lahen pritisk — in snimka je gotova. Tudi daljši trenutki posnetki — nepremaknjeni in proste roke!

Različne izdelave. — Zahtevajte ponudbe od Vašega fototrgovca ali naravnost od

KODAK, D.S.O.J., Zagreb, Ilica št. 24

Predilniški mojster

za krilne predilne stroje in mikalnike (flajerje in karde)
se sprejme

Ponudbe je poslati tvrdki: J. Hutter in drug v Mariboru

V globoki žalosti naznanjamo, da je dne 2. junija nena-

doma umrl naš dobri soprog, oče, sin in brat, gospod

JANEZ HARTMAN

šolski upravitelj v Zaplani nad Vrhniko

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto, dne 5. junija

ob 14.30 iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Ljubljani.

Zaplana-Ljubljana, dne 3. junija 1937.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA. Za vse sožalne izraze, ustmene in pismene, ob smrti naše nepozabne

prof. VERE NOVAK-DOSTALOVE

se vsem globoko zahvaljujemo. Posebno hvalo smo dolžni zastopnikom oblastev in vsemu spremstvu za tiho, ganljivo slovo iz Maribora, zastopnikom prof. zbora prof. Bogoviču in Bunču ter dijakinjam 7 razreda drž. real. gimnazije v Mariboru, ki so prihiteli na njeno zadnjo pot, ter njenim kolegom in bivšim dijakinjam na II. drž. realni gimnaziji v Ljubljani, nadalje profesorju dr. M. Slaviču, dekanu filoz. fakultete prof. dr. Fr. Kidriču, zastopnikom Prof. društva, Slavističnega društva, uredniku Kronike dr. R. Moletu, zastopnicam Sploš. ženskega društva ter vsem tovarišem in znancem za častno spremstvo. Prav lepa hvala tudi pevskemu zboru Glasbene Matice pod vodstvom ravn. F. Juvanca za presunljivo žalostinke ter vsem darovalcem lepih vencev in šopkov. Prav vsem naša globoka zahvala. — Ohranite v blagem spominu naše nesrečno Vero! Ljubljana-Beltinci, dne 4. junija 1937.

DRUZINI NOVAK-DOSTAL.

Službe iščejo

Železninar

mlajša moč, zmožen in zanesljiv, vojaščinu prost želi premeniti službo. — Cenjene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobra moč« 8851. (a)

Službodob

Vezilje

katere žele iti v Novi Sad, naj se zgledajo v hotelu »Slone«. (b)

Nujno iščemo šiviljo

zmožno vsega šivanja za na dom. Cesta v Rožno dolino 26/L, od 11 do 16 ure. (b)

Dekle

pridno in pošteno, za vsa hišna dela, išče zakonski par brez otrok. Pismene ponudbe na C. Tratinik, Zagreb, Kavarna Medu-
lić. (b)

Pisarniška moč

se išče za prijavni urad občine. Znati mora splošno pisarniška dela, nemški in deloma francoski jezik. Natančnejše informacije se dobe pri občini Rogaska Slatina, kamor se naj tudi vlagajo prošnje do 15. t. m. (b)

Kupimo

Gostilniški inventar

kupim. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Inventar« 8810. (k)

Prodamo

Mnogo ceneje

in boljše si nabavite vse vrste oblek in perila pri Presker, Sv. Petra c. 14.

Pisalni stroj »Adler«

zelo malo rabljen, ugodno prodam. Miklošičeva 14, trafika. (1)

Posvetva

Zemljišče pri morju!

Ugodna prilika nakupa! Dne 16. junija 1937 se bodo prodajala na prostovoljni javni dražbi pri Sreskem sodišču na Rabu zemljišča, katera imajo ugodno lego tik ob morju, v neposredni bližini svetovnoznane kopališča in letovišča mesta Raba. Potrebne informacije dobite vsak čas pri Upravi zavoda javne dobrotvornosti na Rabu.

Čitajte in širite

»Slovenca«

KORESPONDENT

s prakso, več perfektno tudi hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, se sprejme. Ponudbe opremiti s podatki o praksi, s prepisi spričeval, z navedbo referenc in fotografijo. — Dopise poslati na upravo lista pod »INDUSTRIJA NA DEŽELI«.

Kipe
in
slike

Srca Jezusovega

za mesec junij v vseh velikostih kupite najceneje v trgovini

H. Ničman, Ljubljana

Kopitarjeva ulica 12